Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ № 15 (9511). • 1989 йил 20 январь • жума • Баҳоси 3 тийин.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советида

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Президиуми ўзининг 16 январда бўлган навбатдаги мажлисида республиканинг иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг бир қанча масалаларини муҳокама қилди.

Партия ва ҳукуматнинг Орол денгизи районидаги экология ва санитария вазиятини тубдан яхшилаш тўғрисидаги қарорларида назарда тутилган тадбирларни бажарилишини таъминлаш юзасидан Ўзбекистон ССР Госплани, Ўзбекистон ССР Агросаноат давлат комитети, бошқа министрликлар ва идораларнинг, Қорақалпоғистон АССР партия ва совет органларининг таклифлари муҳокама қилинди. Мажлисда Узпромстройбанк (Т. Азимов), Узжилсоцбанк (Т. А. Алматов) ва Узагропромбанк (Н. К. Каримов) раҳбарларининг 1989 йил капитал қурилиш планларини пул билан таъминлаш юзасидан республика айрим министрликлари ва идоралари, иттифоқ қарамоғидаги бирлашмалар ва корхоналар, халқ депутатлари Советлари ижроия комитетларининг қониқарсиз ишлаётганликлари сабаблари ҳақидаги ахборотлари тингланди. Узпромстройбанк назорати остидаги ташкилотлар 10 январдаги маълумотга кўра, планларни давлат марказлашган капитал маблағлари билан таъминлашни атиги 46,7 процент, корхоналар фонди ҳисобига эса 82,3 процент расмийлаштирган. СССР Автомобиль саноати министрлиги, Темир йўллар министрлиги, Нефть химияси саноати министрлиги, Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрлиги корхоналари, шунингдек Ўзбекистон ССР Госстройининг «Узстройдревпром» территориал бирлашмаси ҳалигача пул билан таъминланмаяпти.

Республика социал комплекси министрликлари, идоралари ҳамда халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетларида марказлашган давлат капитал маблағлари бўйича планларни пул билан таъминлаш бор-йўғи 64 процент, корхоналар фонди ҳисобига эса атиги 31 процент расмийлаштирилган. Бу соҳада Ўзбекистон ССР Физкультура ва спорт давлат комитети ва республика Маданият министрлиги раҳбарияти таъсирли чоралар кўрмаяпти. Тошкент, Андижон ва Сирдарё областларида капитал қурилиш планларини пул билан таъминлаш суръатлари ниҳоятда суст. Узагропромбанк назоратидаги ташкилотларда қониқарсиз аҳвол вужудга келди, бу ерда маблағ билан таъминлаш атиги 6,3 процент, шу жумладан Ўзбекистон ССР Агросаноат давлат комитети бўйича 30 процент, «Узбеклес» ишлаб чиқариш бирлашмаси бўйича 20 процент расмийлаштирилган, республика Мелиорация ва сув хўжалиги давлат комитети бўйича эса планларни марказлашган маблағлар билан таъминлаш ҳалигача расмийлаштирилмаган.

Капитал қурилиш планларини пишиқтириш, пудрат шартномаларини тузиш ва маблағ билан таъминлашни расмийлаштиришдаги бундай камчиликлар ва жиддий нуқсонлар биринчи квартал ва умуман 1989 йил капитал қурилиш давлат плани бажарилишини таъминлашга салбий таъсир кўрсатиши мумкинлиги қайд этилди.

1989 йил капитал қурилиш планларини ўз вақтида расмийлаштириш ишида республика ҳукумати топшириғини бажариш юзасидан етарли назорат йўқлиги учун Ўзбекистон ССР Агросаноат давлат комитети раисининг ўринбосари, «Узагрострой» раиси Б. С. Ҳамидов, республика маданият министри Ў. Р. Умарбеков, Ўзбекистон ССР Физкультура ва спорт давлат комитети раиси вазифасини бажарувчи А. Р. Антонец, республика Госстройи «Узстройдревпром» бирлашмаси бошлиғи Э. М. Йўлдошев, Андижон область ижроия комитети раисининг ўринбосари В. Г. Бабенко, Тошкент область ижроия комитети раисининг ўринбосари Л. П. Терновых, Сирдарё область ижроия комитети раисининг ўринбосари Ю. К. Галкин ўртоқларга қаттиқ танбеҳ берилди.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги давлат комитети, «Узбеклес» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Узриба» республика давлат кооператив бирлашмаси раҳбарлари К. А. Ракитин, З. А. Ботиров ва У. К. Шукуровнинг диққат-эътибори шу йилнинг капитал қурилиш планларини пул билан таъминлашни расмийлаштиришдаги сусткашликка қаратилди. Президиум Ўрта Осиё темир йўли бошлиғи Н. А. Белогуров ва Тошметрополитен бошлиғи Ш. Р. Шоабдураҳимов, СССР Автомобиль ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги мотор заводининг ва СССР Рангли металлургия министрлиги Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг раҳбарлари П. А. Юсупов ва В. Н. Сигединлар зиммасига маблағ билан таъминлашни расмийлаштиришдаги қониқарсиз аҳвол сабабларини батафсил ўрганиш ҳамда шу ишларнинг барчасини тугаллашни таъминлаш вазифасини юклади.

Президиум министрлардан, идоралар ва ижроия комитетлар раҳбарларидан шу йилнинг 20 январига қадар бу юмушларни тугаллаш учун барча ишларни тезлаштириш юзасидан қўшимча шошилинч чоралар кўришни талаб қилди.

Мажлисда ижрони назорат этиш тариқасида Ўзбекистон ССР Агросаноат давлат комитетининг республика умумтаълим мактабларининг авария ҳолатидаги биноларини тугатиш борасида раҳбар органлар қарорлари қандай бажарилаётгани ҳақидаги ҳисоботи ҳам тингланди. Президиум аъзолари муҳокама чоғида Агросаноат давлат комитети, унинг область бўлинмалари ва халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари умумтаълим мактаблари капитал қурилиши планларини тузиш устидан таъсирли назоратни таъминламаганликлари, мазкур масала юзасидан раҳбар органлар қарорлари ўз вақтида ва тўла бажарилиши учун масъул шахсларга нисбатан етарли талабчанлик кўрсатмаётганликларини таъкидлаб ўтдилар. Шундай маълумотлар келтирилди: 1989 йил 1 январигача авария ҳолатидаги 300 та мактаб биносидан атиги 36 таси ишга туширилган, бу йилги қурилиш планига бор-йўғи 47 мактаб киритилган, қолган 217 мактабдан 107 тасига бино қурилиши учун лойиҳа-смета ҳужжати тайёрланган. Қорақалпоғистон АССР, Андижон ва Тошкент областларида ишларнинг аҳволи кўнгилдагидек бўлмаяпти. Қашқадарё, Сирдарё, Самарқанд ва бошқа баъзи областларда хўжалик усулида мактаблар ва ёрдамчи бинолар қурилиши типовой лойиҳалар асосида олиб борилмай, ҳамон юзаки ёндашишдек нотўғри практика давом этмоқда. Бу масалаларда Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлиги ҳар доим ҳам принципиал позиция тутмаяпти.

Юқори органларнинг қарорлари бажарилишини барбод этганлиги, қишлоқ жойларда умумтаълим мактаблари қуриш ва уларни фойдаланишга топширишни ўз вақтида таъминламаганлиги учун Ўзбекистон ССР Агросаноат давлат комитети раисининг ўринбосари Т. Н. Набиевга, Тошкент область агросаноат комитетининг раиси Н. И. Гусаковга қаттиқ танбеҳ берилди. Президиум Андижон область ижроия комитетининг раиси Э. Р. Раҳимов эътиборини умумтаълим мактаблари қурилиши устидан таъсирчан назорат йўқлигига қаратди ва унинг зиммасига мавжуд жиддий камчиликларни тугатиш юзасидан шошилинч чоралар кўриш вазифасини юклади.

Президиум Ўзбекистон ССР Агросаноат давлат комитетига (Б. С. Ҳамидов) ўзига тегишли лойиҳа ташкилотлари кучи билан авария ҳолатидаги мактаблар ўрнига янги мактаблар қуриш учун лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқишни тўла тугаллашни топширди. Республика Госплани ва Агросаноат давлат комитетига халқ депутатлари Советлари ижроия комитетлари билан биргаликда қишлоқ жойларда мактаблар қурилиши ва уларни фойдаланишга топшириш юзасидан белгиланган топшириқларнинг ўз вақтида бажарилиши учун пул билан таъминлаш манбалари тўғрисидаги масалани муҳокама қилиш таклиф этилди.

Президиум мажлисида 1988 йилда Ўзбекистон ССР Министрлар Советига гражданлардан тушган хатлар, шикоятлар ва аризаларни қараб чиқиш якунлари ҳамда давлат аппаратида бу ишларни яхшилаш тадбирлари муҳокама қилинди.

XXIII ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ: МУҲОКАМА ДАВОМ ЭТАДИ

ДЕҲҚОНЛАРГА ҲАМКОРМИЗ

С. АЛИМУҲАМЕДОВ,
Ўрта Осиё ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот институти директори

Тошкент области хўжаликлари маҳсулот етиштиришни кўпайтиришда мавжуд ишлаб чиқариш ресурслари ҳамда биоклиматик потенциалдан тўла фойдаланмаяптилар, десак муболаға бўлмайди. Қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандаларидан айниқса, кўп зарар кўрилмоқда. Шу боисдан пахта каби сабзавот, картошка ва мева ҳосилдорлиги кўп жойларда пасайиб бораяпти.

Кейинги йилларда колорадо қўнғизи сабзавот ва картошканинг кушандаси бўлаяпти. Теплица хўжаликларида эса оқ пашша катта зиён келтираяпти. Орджоникидзе районидаги «Коммунист», «Маданият» колхозлари, Орджоникидзе номли совхоз, Тошкент районидаги «Ленин йўли» колхози, Калинин районидаги теплица комбинати хўжаликларида бундай зараркунандаларни тугатиш бўйича зарур чоралар кўрилмоқда. Пировардида сабзавот ва картошка экинлари ҳосилдорлиги ошмоқда.

Лекин кўпгина хўжаликлар зараркунандаларга қарши курашда фақат химиявий воситалардан фойдаланишдан нарига ўтмаяпти. Химиявий усул теплицаларда, айниқса, сабзавот экинлари етиштириш талабларига тўла жавоб бермайди. Бундай усул кўп ҳолларда санитария-гигиена талаблари даражасида қўлланилмаяпти.

Химиявий усул оқ пашша эндигина ривожланаётган даврда фойда бериши мумкин. Кенг майдонларда эса фақат биологик усулда кураш олиб бормоқ керак. Маҳаллий ўғитлардан фойдаланишда ҳам тартиб йўқ. Теплица хўжаликлари кўп ҳолларда чиримаган гўнгдан фойдаланаётганликлари учун ҳам экинлар турли хил касалликларга чалинмоқда. Чириган гўнг солиб ишлов берилган тупроқда эса касаллик кам учраяпти.

Биологик усулга ҳам эътиборни кучайтириш зарур. Область бўйича бу соҳада ўрнатилган 60 га яқин механизациялашган линияларнинг қувватидан тўла фойдаланилмаяпти. Иссиқлик ва эҳтиёт қисмларнинг йўқлиги натижасида кўпгина механизмлар бекор туриб қолмоқда. Мутахассислар тайёрлаш ҳам муҳим муаммолардан биридир. Биологик усулни қўллаш билан атроф-муҳитнинг экологик ҳолатини сезиларли даражада яхшилаш мумкинлигини ҳар бир хўжалик раҳбари тушуниб етмоғи керак.

Область Совети ижроия комитетининг табиатни муҳофаза этиш ва табиий ресурслардан рационал фойдаланиш бўйича тузилган доимий комиссияси ўз мажлисларида агросаноат комплекси «Узсельхозхимия» район бирлашмалари, чорвачилик комплексларининг табиатни муҳофаза этиш ва қишлоқ хўжалигида заҳарли химикатлардан фойдаланишни тартибга солиш бўйича ҳисоботларини тинглаб, муҳим қарорлар қабул қилди. Лекин бу қарорларнинг аксарияти ижросиз қолаяпти. Чирчиқ, Олмалиқ шаҳарларида табиатни муҳофаза этиш, айниқса, ёмон аҳволдадир. Бу соҳада тартиб ўрнатишда меҳнат коллективлари ва депутатлар амалий таъсир ўтказишлари керак.

МУНОСИБЛАРНИНГ НОМЗОДИ КЎРСАТИЛМОҚДА

«Касаба союзлари ўзлари сайлаб қўйган вакиллар — СССР халқ депутатлари орқали нималарга интилишини, қайта қуришнинг ҳозирги босқичида уларнинг позицияси ва ҳаракат программаси нималардан иборат эканлигини мамлакатимиз гражданлари — касаба союзларининг барча аъзолари, ҳамма сайловчилар билишга ҳақлидирлар». Совет касаба союзларининг «Қайта қуриш учун, меҳнаткашларнинг манфаатлари учун курашайлик» деб аталган ҳамда ВЦСПСнинг 18 январь куни Москвада бошланган IV пленумида эълон қилиниб, унинг қатнашчилари томонидан муҳокама этилган сайловолди платформаси программаси мана шундай сўзлар билан бошланади.

Меҳнаткашларнинг энг оммавий жамоат ташкилоти бўлмиш касаба союзларидан давлат ҳокимиятининг олий органларида биринчи марта бевосита вакиллар қатнашади, бу органда касаба союзлари 100 та депутатлик мандати оладилар. Бу эса касаба союзларининг бутун фаолиятини кучайтириш учун, давлатнинг сиёсатини шакллантиришда янада амалий равишда қатнашиш учун янги имкониятларни вужудга келтиради, уларнинг сиёсий системадаги ва жамиятдаги ролини оширади. Шу билан бирга бу касаба союзларнинг зиммасига 140 миллион меҳнаткашларнинг манфаатларига даҳлдор бўлган масалаларнинг ҳал этилиши учун янги вазифалар, юксак масъулият юклайди.

Сайловолди платформаси қай мақсадга қаратилган, унинг асосий қоидалари нималардан иборат?

— Биринчидан, барча совет, давлат ва хўжалик органлари билан тенг ҳуқуқлилик ва мустақил шериклик асосида ўзаро муносабатни йўлга қўйиш зарур, — деди ВЦСПС аъзоси, Рязань областидаги Ленин номли колхоз машинада сут соғиш мастери Р. Секачева ТАСС мухбирига. — Иккинчидан, меҳнаткашларнинг ҳуқуқлари янада кенгайтирилади, меҳнат қонунлари ислоҳ қилинади, меҳнат коллективлари марказий ва маҳаллий бошқарув органларининг маъмуриятчилиги, буйруқбозлиги ҳар қандай кўринишларидан ҳимоя этилади. Касаба союзлари партиянинг иқтисодий стратегиясини тўлатўкис қўллаб-қувватлаш билан бирга халқ хўжалигини социал соҳага қаратишга қатъият билан интилаверади.

Ҳар бир касаба союз аъзоси, мамлакатнинг ҳар бир касаба союз ташкилоти депутатликка кўрсатилиши эҳтимол тутилган номзодларни муҳокама қилишда қатнашди. Касаба союзлари Марказий комитетларидан ва Советларидан ВЦСПСга 204 та номзод ҳақида таклиф тушди. ВЦСПС Президиуми демократик муҳокама натижасида касаба союзларидан СССР халқ депутатлигига 116 номзодга оид таклифларни пленум муҳокамасига қўйди.

Номзодларни муҳокама қилиш қизғин ва принципиал ўтди. Таклифлар тушди, шубҳалар ҳам бўлди.

— Айтайлик, касаба союзлари республика Советининг раиси ўзининг мансаб вазифаларини СССР халқ депутати вазифалари билан қандай қилиб бирга қўшиб олиб боради? — деган савол берилганида, бунга ҳеч ким жавоб қайтара олмади.

Овоз бериш пайтида, одат бўлиб қолган баъзи камчиликлар ҳам сезилиб турди, демак, овозларни ҳисоблашнинг техника билан мустаҳкамланган мураккаброқ усуллари керак. Ҳечқиси йўқ, биз демократияни эндигина ўрганяпмиз...

Очиқ овозга қўйиш натижасида мамлакат касаба союз ташкилотларининг 114 вакили касаба союзларидан СССР халқ депутатлигига номзод қилиб кўрсатилди.

ВЦСПС пленумида СССР халқ депутатлари сайловининг тартиби ҳам муҳокама қилинди. Бу сайлов 22 мартга тайинланди.

(ТАСС).

✦ ✦

Бундай сайловолди йиғилишлари айни кунларда областимиздаги кўпгина меҳнат коллективларида, турар-жойлардаги сайловчилар ўртасида ҳам бўлаётир. Меҳнаткашлар халқнинг энг муносиб вакилларини депутатликка номзод қилиб кўрсатмоқдалар. Қуйида СССР халқ депутатлигига кўрсатилган номзодлар билан танишасиз:

✦ «Узбекгидроэнергострой» тресси меҳнат коллективидан шу трест бошқарувчиси **А. Эргашев.**

✦ Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз коллективидан бригада бошлиғи **Э. Каримов.**

✦ Пискент районидаги «Пискент» совхози коллективидан шу совхоз директори **Б. Усмонов.**

✦ «Узптицепром» республика лабораторияси коллективидан шу лаборатория директори **Д. Азимов.**

✦ Ўзбекистон ССР Фанлар академияси экономика ва математика институтлари коллективларидан Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти **М. Салоҳиддинов.**

✦ БЎСТОНЛИҚ районидаги Фрунзе номли колхоз чорвадорлари қишловни уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар. Айниқса, сут-товар фермаси коллективи баракали меҳнат қилмоқда. Анор Темишева (суратда) мусобақада пешқадамлик қиляпти. У ўн иккинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида қарамоғидаги 18 бош сигирнинг ҳар биридан 3 минг килограммдан сут соғиб олиш мажбуриятини қабул қилган.

В. Портнов фотоси.

СТРАТЕГИЯНИ ҚИЁСЛАБ

Илгари хабар қилинганидек, 17 январь куни кечқурун Ереванда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси комиссиясининг Н. И. Рижков раислигида мажлиси бўлиб ўтди. Табиий офат зонасида зилзила оқибатларини тугатишнинг янги босқичи бошланди. Ўтган йилнинг фожиали декабрида қулаб тушган иморатлар остида кўмилиб қолган одамлар ҳаётини сақлаб қолиш тўғрисида гап борган бўлса, ҳозирги пайтда регионда ҳаёт фаолиятини тўла тиклаш вазифаси кун тартибида турибди. Лойиҳа тузиш учун текширувчиларнинг, лойиҳачиларнинг, қурувчиларнинг кўп сонли отрядлари қурилишнинг кенг жабҳасини авж олдиришга киришмоқдалар. Улар бу ерга барча республикалардан келганлар.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг регионддаги социал иқтисодий потенциални тиклаш тўғрисидаги кенг миқёсли қарорларини амалга оширишни таъминлаш юзасидан бир қанча конкрет программаларни тузиб чиққан кўпгина министрликларнинг куч-ғайратлари, юзлаб мутахассисларнинг жонкуярлиги билан ана шу ишларни бошлаб юбориш мумкин бўлди.

Бундан роса бир ой муқаддам комиссиянинг зилзила оқибатларини тугатишда қатнашаётган барча министрликлар ва хизматлар раҳбарлари иштирокида дастлабки кенгайтирилган мажлиси бўлган эди. Айни ўша вақтда вайрон бўлган шаҳар ва қишлоқларни қайта тиклашнинг узоқ муддатли катта программасини тузиб чиқиш бошлаб юборилган эди. Эндиликда ўша катта режалар аниқ-равшан ечимларга ва бинокорлар учун топшириқларга айланди. Залга диаграммалар, планшетлар, жадваллар қўйилган.

Қўшма группалар раҳбарларининг докладларида асосий эътибор бу ерда ҳаракат қилаётган қўшилмалар сонигагина эмас, шу билан бирга уларнинг сифатига, ишларни бирбирига боғлаш, ҳаракатларни мувофиқлаштириб боришга қаратилган.

СССР Госстройи раисининг биринчи ўринбосари Л. А. Бибин фалокат юз берган жойларда қандай кучлар тўпланганини ҳақида гапириб бундай деди: электрон диспетчер бўлмаса 200 минг киши яшайдиган янги шаҳарни икки йил ичида қуриб бўлмайди. Лекин Кироваканда украиналик қурувчилар шундай аҳволга тушиб қолдиларки, бундай вазиятда электрон ҳисоблаш машинаси ҳам ёрдам бермайди. Бошқа шаҳар ва қишлоқларда сейсмик ва қидирув экспертизаларининг кечикаётганлиги иш фронтига тўсқинлик қилаётган бўлса, Кироваканда янги қурилишлар учун ер участкалари ажратиш ҳақидаги «қоғозларни» расмийлаштириш чўзилиб кетаётганлиги тўсқинлик қилмоқда. Тўртта уйга пойдевор ётқизган Украина қурувчилари бекор туриб қолишди.

Ишларни авж олдириб юборишга яна нималар тўсқинлик қилмоқда? Кўпгина министрликлар жойларнинг ўзида қурилиш материаллари, хусусан қум ва шағал қазиб чиқаришни йўлга қўйишлари мумкин эди, лекин улар республика Госстройи билан ҳамиша ҳам тил топиша олмаяпти. Амалий кенгашда ишларни ана шундай тарзда бир-бирига боғламаслик фактларига қатъий принципиал баҳо берилди.

Шу кунларда Арманистонда энергетика тўғрисида алоҳида гап бўлмоқда. Энергетика соҳасининг ходимлари табиий офат оқибатларини тугатишнинг биринчи босқичида юксак профессионализм ва масъулият туйғусини намойиш этдилар. Ленинакан, Кировакан, Спитакни энергия билан таъминлаш тўла тикланди, бу эса қурилиш ишларининг бўлғуси кўламларини таъминлайди. Тўғри, бунинг учун электр энергияни қаттиқ тежаш лозим бўлади.

СССР Министрлар Советининг Арманистон атом электростанцияси энергоблоклари ишини тўхтатиш тўғрисидаги қарори муносабати билан энергия билан таъминлашдаги, шу жумладан Арманистон шимолини энергия билан таъминлашдаги кутилаётган қийинчиликларни бартараф этишнинг комплекс чора-тадбирлари кўрилмоқда. Бу ҳақда СССР Энергетика ва электрлаштириш министрининг биринчи ўринбосари С. И. Садовский ўз нутқида гапириб ўтди. Раздан ГРЭСи зиммасига катта юк тушади, бу ерда 25 январда ремонт муддатидан олдин тугалланиб, 200 минг киловатт қувватли тўртинчи энергоблок ишга туширилади.

• *КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси комиссиясида* •

Кенгашда қишлоқ аҳоли пунктларини ҳамда зилзиладан зарар кўрган районлардаги агросаноат комплексининг ишлаб чиқариш объектларини қайта тиклаш ишларининг қандай бораётганлиги, хусусан қишлоқнинг баҳорги қишлоқ хўжалик ишларига тайёргарлиги талабчанлик билан таҳлил қилинди. Бу масала юзасидан СССР Давлат агросаноат комитети раисининг биринчи ўринбосари, СССР министри Е. И. Сизенко ахборот берди.

Россиянинг барча областлари ҳамда бошқа иттифоқдош республикалардан келган юзлаб кўнгиллиларни бирлаштирган агросаноат отрядлари зарар кўрган қишлоқларда турмушни нормал изга солиш, чорва қишловини ташкил этиш, баҳорги экиш ишларига тайёргарлик кўриш юзасидан кўп иш қилдилар. Ишдан чиққан суғориш системаларини, уй-жойлар ва ишлаб чиқариш объектларини тиклаш бошлаб юборилди, бу ҳақда СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министри Н. Ф. Васильев ахборот берди. Бироқ бу ишнинг суръатлари реал эҳтиёжлар ва талабларга жавоб бермайди. Айниқса яқинда бўлиб ўтган миллатлараро келишмовчиликлар туфайли аҳолининг Озарбайжон миллатига мансуб қисми кўчиб кетиши муносабати билан қишлоқларда ишларнинг аҳволи жиддий ташвиш туғдирмоқда.

Ҳайдаладиган ерларни қурилиш чиқитларидан ва вайрон бўлган бетон конструкциялардан тозалаш масаласи айниқса ўткир тус олди. Икки минг гектардан ортиқ ерга ана шундай чиқитлар тўкиб ташланган. Комиссия экинзорларни сақлаб қолиш юзасидан шошилинч чоралар кўришни талаб қилди.

Мажлисда тиклаш ишларига маҳаллий кадрларни фаолроқ жалб этиш лозимлиги уқтириб ўтилди: Арманистон шимолидаги меҳнатга лаёқатли аҳолининг анчагина қисми — 17 процентгача бўлган қисми, асосан ғишт терувчилар, йўлсозлар, бошқа мутахассислар одатда республика халқ хўжалиги ишларида банд бўлмайдилар, ҳар йили ишлаб пул топиш учун республикадан ташқарига чиқиб кетадилар. Ҳозир улар шу ернинг ўзида жуда зарур.

Арманистон ССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Л. Г. Саакяннинг зилзиладан зарарланган районларда саноат корхоналарини тиклаш ва қуриш тўғрисидаги, Арманистон ССР Госплани раиси М. Ц. Мкртчяннинг соғлиқни сақлаш, савдо, маиший хизмат, коммунал хўжалиги, шаҳар транспорти, халқ таълими объектларини ҳамда турмушни таъминлашнинг бошқа объектларини тиклаш ва уларнинг ишини йўлга қўйиш ҳақидаги ахборотлари ҳам кўриб чиқилди.

Иттифоқ — республика министрликлари жамоатчилик истагини ҳисобга олиб, республикада саноат ишлаб чиқаришни структурасини бироз ўзгартириш билан боғлиқ бўлган масалаларни кўриб чиқаётганликлари таъкидлаб ўтилди. Янгидан тикланган ҳар бир заводда халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш учун яхши жиҳозланган цехлар барпо этиш ҳақидаги таклиф қўллаб-қувватланди. Комиссия аъзолари таъкидлаб ўтганларидек, янги технологияларга, экология жиҳатидан соф ишлаб чиқаришни ривожлантиришга алоҳида эътибор берилади. Зилзила натижасида ишсиз қолган кишиларни иш билан таъминлашни тезлаштириш зарур. Бунинг учун касаначилик бригадалари меҳнатини кенг йўлга қўйиш лозим, бундай бригадаларнинг аъзолари ўз корхоналари тикланиши билан цехларга қайтадилар.

Н. И. Рижков мажлисга якун ясаб, табиий офат зонасидаги комиссия аъзолари бир кун олдин бориб кўрган шаҳарлар тўла маънода жонланганлигини айтиб ўтди. Ленинакандаги палаткага жойлашган мактабда биринчи қўнғироқни эшитиш, одамларни вайроналар атрофида эмас, балки кўчаларда иш устида ёки магазинларда кўриш қувончли бўлди. Лекин булар дастлабки қадамлардир. Кенгашда айтиб ўтилган сабаблар туфайли тиклаш ишларини авж олдириш ҳозирча секин бормоқда. Бутун иш ҳозир қуриладиган объектлар учун лойиҳа ҳужжатларини топшириш ва ер участкаларини ажратишга қараб қолмоқда. Арманистон ССР Министрлар Совети ва барча тегишли ташкилотлар олдига лойиҳа қидирув ишларини ўтказишни жадаллаштириш, сейсмик жиҳатдан микрорайонлаштириш картасини тузишни яқин вақт ичида тугаллаш вазифаси қўйилди. Акс ҳолда бошқа республикалардан зилзила юз берган районларга келаётган қурувчилар ва мутахассислар оқимини тўхтатиб туришга тўғри келур эди. Бунга йўл қўйиб бўлмайди. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорларида белгиланган барча ишлар муддатида бажарилиши керак.

Соғлиқни сақлаш органларининг эътибори баҳор кириши билан зилзиладан зарарланган районларда санитария-эпидемиология вазияти ёмонлашувига йўл қўймаслик учун самарали профилактика тадбирларини ўтказиш зарурлигига қаратилди.

Комиссия ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. Н. Слюньков, Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари С. Г. Арутюнян, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Ю. П. Баталин ва Л. А. Воронин иштирок этдилар.

* * *

18 январь куни Н. И. Рижков билан Н. Н. Слюньков Ереван давлат университети ҳузурида ташкил этилган «Лазер техникаси» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасини бориб кўрдилар.

Бирлашма ва университет раҳбарлари билан суҳбатларда илмий ғояларни назарий тадқиқотлардан тортиб ускуналарни яратиш ва қўлланишгача боғлиқ ҳолда ишлаб чиқариш билан шуғулланувчи бундай корхоналарнинг катта афзаллиги уқтириб ўтилди. Айни шундай комплекс ёндашув янги технология ва машиналарни яратишда муваффақиятни гарантиялайди. Афсуски, ҳозир кўпинча илмий изланишлар «пробиркалар даражасида» қолиб кетмоқда.

* * *

Н. И. Рижков билан Н. Н. Слюньков Арманистондан жўнаб кетдилар. «Звартноц» аэропортида уларни Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари С. Г. Арутюнян, республика Министрлар Советининг раиси В. С. Маркарьянц кузатиб қўйдилар.

Н. И. Рижков билан Н. Н. Слюньков шу куни Москвага қайтиб келдилар.

(ТАСС).

• ҚАРОР ВА ИЖРО

КОЛЛЕКТИВ ТАВСИЯ ЭТАДИ

Партияга киришни истаганлар бирлашмада анчагина эди. Лекин уларнинг қай бири муносиб? Бу масалани ҳал этиш коллективнинг ўзига ҳавола этилди. Тушган аризалар умумий йиғилишларда муҳокама қилиниб, 24 кишининг номзоди танлаб олинди ва улар партияга кириш учун резервлар рўйхатига киритилди. Сўнг бирлашма партия комитети ҳузурида очилган бўлажак коммунистлар мактабига жалб этилдилар. Маълум вақт тайёргарликдан ўтганларгина партия аъзолигига кандидатликка тавсия этилди.

Ўтган давр ичида «Ташстройтранс» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитети ҳузурида ташкил этилган мактаб тингловчиларидан 10 киши партия аъзолигига кандидатликка қабул қилинди. Улар орасида ишлаб чиқаришда ва жамоат ишларида чинакамига жонкуярлик кўрсатаётган, сиёсий билим савияларини ошираётган слесарь-мотористлардан Абдумалик Обидов, Андрей Артемовлар ҳам бор эди. Лекин бўлажак коммунистлар мактабида ўқиётганларнинг ҳаммаси ҳам партия сафига тавсия этилавермайди. Бошланғич партия ташкилоти ҳайдовчилар Баҳром Халилов ва Собир Иноятовни тайёргарлиги бўш бўлганлиги учун КПСС аъзолигига кандидатликка лозим кўрмади.

— Партияга қабул қилинувчиларга нисбатан талабчанликни ошираётган, КПСС сафларининг софлиги учун курашаётган бундай партия ташкилотларимиз оз эмас, — дейди Чилонзор район партия комитетининг иккинчи секретари Маҳмуд Акрамхўжаев. — Ҳозир барча бошланғич партия ташкилотларида КПСС сафига кирувчилар учун икки йиллик синов муддати белгиланган. Бу партия сафига танлаб олишни сифат жиҳатдан янги поғонага кўтарди.

Маълум бўлишича, кейинги уч йил мобайнида район бўйича 2 минг 600 кишини партия сафига қабул қилинибди. Бу район партия ташкилоти ҳисобидаги коммунистларнинг учдан бир қисми демакдир. 1986 йилда районда 310 киши КПСС аъзолигига қабул қилинди. КПСС Марказий Комитетининг Тошкент область партия ташкилотида партияга қабул қилиш ва партия сафларини мустаҳкамлаш соҳасидаги жиддий камчиликлар тўғрисидаги қароридан сўнг улар сони қарийб икки баробарга камайди.

Қарор район партия комитетининг IX пленумида муҳокама этилди. Ўшанда бошланғич партия ташкилотларига партия сафларини шакллантиришда тўла мустақиллик берилди, сунъий тўсиқлар олиб ташланди.

Кўпгина партком ва партбюро секретарлари ишчи синфига мансубликнинг ўзи КПСС аъзоси бўлиш учун кифоя, деб ҳисоблардилар. Партияга тавсия қилинганларнинг дунёқараши, аҳлоқий ҳислатлари кўпинча эътибордан четда қоларди. Ҳозир манзара бутунлай ўзгарган. Райондаги 87 та партия ташкилотининг ҳаммасида партияга кириш истагини билдирганлар рўйхати мавжуд. Бу номзодларнинг ҳар бири меҳнат коллективларида ва бошланғич партия ташкилотларида муҳокама қилингандан сўнг резервга олинган. Резервлар рўйхатида ҳозир 400 нафардан ортиқ киши бор. Бўлажак коммунистларнинг ҳислатларини чуқурроқ ўрганиш мақсадида 13 та партия комитети ҳузурида штатсиз партия комиссиялари фаолият кўрсатмоқда.

Бошланғич партия ташкилотларига бу масалада тўла эркинлик берилган бўлса ҳам партияга қабул қилишда синфий нуқтаи назардан ёндашилаётганлиги диққатга сазовор. Шуни айтиш кифояки, партияга қабул қилинганларнинг учдан икки қисмидан кўпроғи ишчилардир. Уларнинг 80 процентга яқини эса беш йилдан кўпроқ меҳнат стажига эга бўлган кадр ишчилар ҳисобланади. КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилинганлар 19 миллатга мансубдир. Номзодлар партияга коммунистларнинг очиқ йиғилишларида қабул қилинмоқда. Уларда кўпдан-кўп партиясизлар ҳам иштирок этиб, номзод ҳақида фикр билдирмоқдалар.

Райком КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилинганлар билан ишлашни такомиллаштириш чораларини кўрмоқда. Ҳозир район партия комитети ҳамда Тошкент халқ хўжалиги институти партия комитети ҳузурида 3 та ёш коммунистлар мактаби ташкил этилган. Уларнинг ҳар ойда икки марта бўладиган машғулотларида партия ходимлари, олимлар, пропагандистлар КПСС составининг тузилиши, партиянинг ички ва ташқи сиёсати юзасидан лекциялар, суҳбатлар ўтказаяптилар. Партия аъзолигига кандидатларнинг ҳисоботларини эшитиб туриш ҳам уларни тарбиялашда масъулиятини оширишда синалган усул бўлмоқда. Ҳозир бошланғич партия ташкилотлари ҳисобида турган 146 нафар КПСС аъзолигига кандидатдан 45 нафарининг ҳисоботи тингланди. Бу иш давом эттирилмоқда.

КПСС Марказий Комитети қарорида қўйилган вазифаларни бажаришда, партия сафларининг софлигини таъминлашда коммунистлар аттестацияси ҳам муҳим роль ўйнамоқда. Ҳозиргача районда 2209 коммунист аттестациядан ўтказилди. Улардан 318 киши шартли аттестация қилинган бўлса, 73 нафари аттестациядан ўта олмади.

Қайта қуришга қандай шахсий ҳисса қўшаяпсан? Партия топшириқларини қандай бажараяпсан? Коммунист деган номга муносиблигингни нима билан исботламоқдасан? Аттестация комиссияси аъзоларининг бу саволлари айрим коммунистларни ўйлантириб қўймоқда. 1983 йилда «Ташметрострой» тресги 1-қурилиш-монтаж бошқармаси проходкачиси И. И. Мальцев партия билетини йўқотиб қўйганлиги учун партиявий жавобгарликка тортилган эди. Бироқ, у тегишли хулоса чиқармади. Партия йиғилишларида ондасонда бўлар, топшириқларни бажармасди. Партия группаси коммунистнинг бу ҳатти-ҳаракатларини муҳокама қилиб, КПСС аъзоси бўлишга номуносиб деб топди. Район партия комитети бюроси группанинг бу қарорини тасдиқлади.

Лекин расмиятчилик, кампаниячилик баъзан бу жиддий тадбирда ҳам сезилиб қоляпти. Масалан, «Средазнефтегазстрой» тресги цех партия ташкилотларидан бири коммунистлар аттестацияси ниҳоясига етказилди, деб «рапорт» беришга шошилди. Маълум бўлишича, бу ердаги коммунистларнинг ҳаммаси силлиққина аттестациядан ўтказилган экан. Ҳолбуки, коллективда маънавий муҳит соғлом эмас, раҳбарларнинг нотўғри иш услублари тўғрисида кетма-кет шикоятлар тушаётганди. Энг қизиғи шундаки, трест бошқарувчиси А. А. Рогулин, унинг ўринбосари О. Я. Якубович, касаба союз комитети раиси А. Х. Шипота аттестацияга таклиф қилинмаптилар.

Ёки «Промстрой» трестида ўтказилган аттестацияни олиб кўрайлик. Бу ерда ҳам коммунистлар аттестациядан тўлиқ ўтишган. Улар КПСС Устави талабларига қатъий риоя қилишаётган экан, нима учун ҳисобот-сайлов йиғилишида коммунистларнинг ярмидан кўпроғи кўринмади? Буни қандай изоҳлаш мумкин? Устига устак овоз бериш пайтида уларнинг ҳам бир қисми кетиб қолди.

«Ташкентхлеб» ишлаб чиқариш бирлашмаси, тажриба заводи ва бошқа корхоналар партия ташкилотларида ҳам коммунистлар аттестациясига юзаки муносабатда бўлинаяпти.

КПСС Марказий Комитетининг қарори партия сафларини шакллантириш ва унинг софлигини таъминлашга қаратилган узоқ муддатли программадир. Шунинг учун ҳам партия қурилишининг бу муҳим участкаси район партия комитети ва бошланғич партия ташкилотларининг ҳамиша диққат марказида турмоғи керак.

А. НОСИРОВА,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

«МАЛИКА» ЧЕВАРЛАРИ

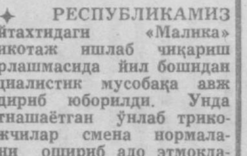

✦ РЕСПУБЛИКАМИЗ пойтахтидаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида йил бошидан социалистик мусобақа авж олдириб юборилди. Унда қатнашаётган ўнлаб трикотажчилар смена нормаларини ошириб адо этмоқдалар. Ушбу суратларда сиз кўриб турган пешқадам ишчилардан Фотима Муҳаммаджонова (юқоридан), Манзура Тўлаганхўжаева ва Сония Ягудиналар ҳам илғорлар сафида бормоқдалар. Ишларининг сифати ҳам яхши бўлаяпти.

М. Назаров фотолари.

КПСС қайта қуришда

ОШКОРАЛИКНИНГ ЯНА БИР ВОСИТАСИ

КПСС Марказий Комитети Умумий бўлими мудирининг ўринбосари Александр Соловьев «Известия ЦК КПСС» деб номланган янги журнал ҳақида АПН шарҳловчиси Дмитрий Гаймаков саволларига жавоб беради

— «Известия ЦК КПСС» журналини нашр этишга нималар сабаб бўлди?

— «Известия ЦК» деб номланган нашрни қайта тиклашга қандай эҳтиёж туғилди, десак тўғрироқ бўларди. Еш Совет республикасининг сиёсий ҳаётида рўй бераётган янгиликлар билан коммунистлар ва партиясизларни мунтазам таништириб бориш, партия раҳбар органлари фаолияти, РКП(б) VIII съезди қабул қилган қарорлар ҳақида ахборотлар бериб туриш мақсадида «Известия ЦК РКП(б)» деб номланган журнални нашр этишга қарор қилинган эди. У 1919 йилдан 1929 йилгача чиқиб турди.

Бугун қайта қуришнинг муваффақияти учун кенг ошкоралик, ўзгариш йўллари ва программаси ҳақида кишиларга аниқ маълумотлар бериб туриш муҳим вазифа бўлиб қолди. Шунинг учун ҳам бу масалага катта эътибор берган XIX Бутуниттифоқ партия конференциясидан сўнг илгариги ном билан КПСС Марказий Комитетининг расмий ахборотларини нашр этиб боришга қарор қилинди. «Известия ЦК КПСС» журнали партия аппаратидаги буйруқбозлик-маъмурий иш услубига қарши курашда мадад бўлиши табиий.

— В. И. Ленин ҳаёт пайтида нашр этилган «Известия ЦК РКП(б)» журналининг қайси анъаналари ҳозир нашр этилаётган журналда ўз аксини топаяпти ва унинг саҳифаларида қандай янги мавзулар кўтарилаяпти?

— «Известия ЦК РКП(б)» журнали каби янги нашр ҳам партия марказий органлари фаолияти ҳақида коммунистларга маълумот бериб боради, КПСС Марказий Комитети Пленумлари, Сиёсий бюро, КПСС Марказий Комитети комиссиялари қабул қилаётган қарорлар ва Марказий Комитетдан чиқаётган бошқа барча ҳужжатлар эълон қилиб турилади. Одатдагидек партия ички ҳаёти масалалари, партия ташкилотларида бўлаётган мунозаралар, иқтисодий ислоҳот, совет жамияти сиёсий системасини қайта қуришга партия раҳбарлиги бўйича тўпланган тажрибалар мунтазам ёритиб борилади. Бунда 20-йиллардаги тажриба ҳар томонлама ҳисобга олинади.

Ҳозирги шароитда демократия ва ошкораликни ривожлантириш янги мавзулар ҳисобланади. Бугунги кунда СССРда партия сиёсати ва унинг тарихига, партиявий раҳбарлик ишларига бўлган қизиқиш кескин суратда ошди. XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси делегатлари бу соҳаларда ахборотларнинг камлиги, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ва Секретариати, Марказий Комитет аппарати, бўлимлари иши характери ва мазмуни ҳақида тасаввурлар камлиги ҳақида фикр билдирдилар. «Известия ЦК КПСС» журналининг нашр этилиши билан Марказий Комитетнинг коммунистлар, халқ билан алоқаси янада мустаҳкамланади, уларнинг талаб ва манфаатларини ўрганишда кенг имкониятлар очилади.

Партия ҳужжатларининг эълон қилиниши бир томондан идеология ишларини олиб боришда ижобий роль ўйнаса, иккинчи томондан ҳар хил узунқулоқ гапларга зарба беради.

— «Известия ЦК КПСС» нашри партия раҳбарлигини ва КПСС ички партиявий ҳаётини демократиялашда қандай роль ўйнайди?

— Журнал чиқиши билан кенг партия активи доираси муҳим партия қарорларидан доимий хабардор бўладилар. Активлар бу қарорларни фақатгина тарғиб этиб қолмай, айни пайтда улар қандай бажарилаётганлигини ҳам текшириб турадилар. Бу ҳол ўз навбатида партия ички демократиясини ривожлантиришга ижобий таъсир кўрсатади.

— Янги журналнинг структураси ва ҳажми қандай бўлади?

— Журнал ҳар ойда 20 босма лист ҳажмида чиқарилади. Унинг саҳифаларида партия олий органининг янги қарорлари ва бошқа кундалик ҳужжатлари, КПСС Марказий Комитети раҳбар органларининг фаолияти ҳақида ахборотлар, партия органлари структураси ҳақида маълумотлар, партия органлари раҳбар кадрлар состави, партия ходимларини сайлаш ва тасдиқлаш, уларнинг қисқача таржимаи ҳоллари, КПСС Марказий Комитетига келаётган хатлар обзори, маҳаллий партия ташкилотлари ҳаёти, КПССнинг ташқи сиёсати ва халқаро алоқалари, партия архиви ҳужжатлари, эсдаликлар ва бошқа хилма-хил материаллар мунтазам ёритиб борилади. Кейинчалик материаллар қамрови яна ҳам кенгайиб, янги бўлимлар очилади.

— Биринчи сонда журналхонлар қандай муҳим материаллар билан танишишади?

— Биринчи сонда ўқувчиларга мурожаат ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг журнални нашр этиш тўғрисидаги қарори эълон қилинаяпти. КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясидан кейинги даврдаги фаолияти, Марказий Комитет Сиёсий бюроси ва Секретариатининг қайта қуришни янада ривожлантиришга оид қарорлари ҳам босилмоқда. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ва Секретариати состави, Сиёсий бюро аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитети раисининг портретлари ҳамда таржимаи ҳоллари билан ҳам танишиш мумкин. Журнал саҳифаларида марказда ва жойларда партия аппаратини қайта ташкил этиш масаласи бўйича қабул қилинган қарор, партия состави ҳақида маълумотлар, бошланғич партия ташкилотлари, район, шаҳар партия комитетларида бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишлари, 1987 йилда партия бюджетининг ижроси тўғрисидаги материаллар ҳам журнал саҳифаларидан жой олган.

Маълумки, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси комиссияси «антисовет ўнгтроцкийчилар блоки» деб номланган иш бўйича суд процесси материалларини чуқур ўрганиб чиққан эди. Журнални ўқиб, комиссия протоколлари, прокурор протести, ҳукмни бекор қилиш тўғрисида СССР Олий Суди қабул қилган қарор ва КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институти справкаси билан танишиш мумкин.

«Партия архивидан» бўлимида В. И. Лениннинг янги хатлари босилган. Уларни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институти тайёрлаб тақдим этган. В. И. Ленин вафотининг 65 йиллигига оид ҳужжатлар подборкаси, Марказий Комитетнинг 1917 йил 25 октябрь (7 ноябрь)дан 1918 йил январигача бўлган фаолияти ҳақида ҳужжатлар хроникаси ҳам эълон қилинган. Шу бўлимда КПСС Марказий Комитети архивида сақланаётган бир неча қизиқарли мактублар берилган. Сўнгги саҳифаларда эса 1919—1920 йилларда чиқиб турган «Известия ЦК РКП(б)» нашри ҳақидаги тарихий справка, унинг дастлабки сонларидан бирига В. И. Ленин киритган таҳрирлар фотонусхаси, журналнинг 1919 йил 26 майда босилиб чиққан биринчи сонига обзор ва бошқа хил материаллар билан танишиш мумкин.

— Маълумки, журнал чет элларга ҳам тарқатилади. Шундай экан, у чет тилларга ҳам таржима қилинадими?

— Журнал совет ўқувчиларига мўлжалланган. Лекин унинг мазмуни СССР ҳаёти ва тарихини ўрганувчи чет эллик ўқувчиларда ҳам катта қизиқиш уйғотиши табиий. Журнал 1989 йилда рус тилида чоп этилади. Кейинчалик чет эллик ўқувчилар эҳтиёжи ўрганилиб, унинг таржима варианти ҳам чиқарилиши мумкин.

— Нашрнинг тиражи қанча бўлади?

— Журнал тиражи ўқувчилар эҳтиёжини тўла қондиришга етарли бўлади.

ОБИ-ҲАЁТ ЙЎЛИ

XXIII Тошкент область партия конференциясида Паркент каналининг биринчи ва иккинчи навбати қурилишларини жадаллаштириш вазифаси қўйилди. Биринчи навбатни бунёд этиш ишлари ҳамон давом этмоқда. Иккинчи навбатини барпо этиш ҳам бошланиб кетди. Бунинг учун 10 миллион сўм капитал маблағ ажратилди.

Иккинчи навбат қурилгач, тоғ ёнбағирлари ва яйловларга сув чиқарилади, қатор колхозлар ва совхозларни оби-ҳаёт билан таъминлаш яхшиланади. Коммунистик районида 2 та совхоз барпо этилади, бу хўжаликларда кўплаб мева ва сабзавотлар етказилиб, областимиз меҳнаткашлари дастурхонига тортиқ қилинади.

Қурилишнинг техника хусусиятлари ўзига хослиги билан ажралиб туради. Умумий узунлиги 14,3 километр бўлади. Қурилиш жараёнида 32 та катта гидротехника иншоотлари, 7 та кўприк қурилади. 3 миллион куб метр ҳажм атрофидаги тупроқ ишлари амалга оширилади. Канал четларини иложи борича кўпроқ бетонлаштириш мўлжалланган. Ҳаммаси бўлиб эса 15 минг куб метр ҳажмидаги темир-бетон қурилмалари ўрнатилади. Ўнлаб минг тонна металл конструкциялари монтаж қилинади.

Канал сув сизиб ўтадиган тупроқ қисмида жойлашган. Шунинг учун тупроқни иложи борича кўпроқ зичлаштириш назарда тутилмоқда. Қурилиш ишлари бошланишидан олдин унинг трассасига сув қўйилади. Тупроқ ивитилади. Сўнгра у прессланади. Айни вақтда бир қанча муваққат дюкерлар қурилади.

Каналнинг иккинчи навбати сувидан фойдаланиш билан деҳқончилик, чорвачиликни янада ривожлантириш имкониятлари туғилади. Дастлабки ҳисобларга кўра янги ўзлаштирилган, мелиорация ҳолати яхшиланган экин майдонларида 14 минг тонна картошка, 87 минг тонна сабзавот ва полиз маҳсулотлари етиштириладиган бўлади. Чорвачиликни ривожлантириш туфайли минглаб тонна сут ва юзлаб тонна гўшт етиштириш учун шароит яратилади.

Иккинчи навбат қурилиши зиммасига юклатилган «Паркентводстрой» трестининг биринчи ва тўртинчи ихтисослашган кўчма колонналари ишни бошлаб юбордилар. Улар йил давомида 2 миллион 170 минг сўмлик қурилиш-монтаж юмушларини амалга оширишни мўлжаллаб турибдилар. Бироқ дастлабки қадамлардан муайян қийинчиликларга дуч келишяпти.

Лойиҳа-смета ҳужжатларининг вақтида тайёрлаб берилмаётганлиги шундай тўсиқларнинг бири бўлмоқда. Бу муҳим ишни бажариш «Узгипроводхоз» институти коллективига топширилган эди. Бунинг учун буюртма ўтган йилнинг август ойида берилди. Бироқ лойиҳалаш институти раҳбарлари ишни лозим даражада жадал олиб боришмаяпти. Шартнома асосида белгиланган муддат ҳам ўтиб кетди. Лекин лойиҳа-смета ҳужжатлари ҳали ҳам тўла етказиб берилганича йўқ.

Бу кейинчалик яна бошқа тўсиқлар пайдо бўлишига олиб келиши мумкин. Бунёд этилаётган совхозлар лойиҳасини ҳам тузиш керак. Каналнинг лойиҳа ҳужжатлари тўла тайёрланмасдан туриб бу ишга киришиб бўлмайди. Шундай экан, лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлашни ҳар томонлама тезлаштириш талаб этилади.

«Узгипроводхоз» лойиҳалаш институти раҳбарияти буни унутмаслиги лозим. Акс ҳолда Озиқ-овқат программасини амалга оширишга, меҳнаткашлар дастурхонини янада тўкин-сочин қилишга хизмат қилувчи бу оби-ҳаёт йўли ва хўжаликларни бунёд этиш ишлари чўзилиб кетиши мумкин. Бунга эса асло йўл қўйиб бўлмайди.

Т. ШОЮСУПОВА.

ҚЎШИМЧА 50 МИНГ БЛОК

ТОШКЕНТ районидаги 7-ғишт заводлари бошқармасида янги йилнинг дастлабки кунларидан мусобақа янада авж олдириб юборилди. Унда қатнашаётган смена ва бригадалар коллективлари юқори меҳнат марраларини кўзлаб ишламоқдалар. Айниқса, Қамбар Смонов бошчилик қилаётган коллективнинг ютуқлари салмоқли бўлмоқда. Ғиштни блок шаклида қурилиш объектларига етказиб бераётган коллектив ўтган хўжалик йилини ҳам яхши якунлаган эди. Ҳаммаси бўлиб буюртмачиларга 2 миллион 750 мингта блок етказиб берилди. Бу планда назарда тутилганидан 50 мингта кўпдир.

Меҳнатсеварлар янги йилнинг дастлабки кунларидан ҳам ишда бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Тостон Боймахонов, Адҳам Сидиқов, Кенес Боймуротов, Жўра Ҳамидов каби ишчилар нормани 110 процентдан бажаришяпти.

Т. ЖЎРАЕВ.

• *Район газеталари саҳифаларида*

Қайта қуриш-дўстликда

ОҚҚЎРҒОН районида 28 миллат вакиллари иноқ яшаб, меҳнат қилмоқдалар. Улар қайта қуришни жадаллаштиришда, социал ва иқтисодий вазифаларни ҳал этишда актив иштирок этмоқдалар.

«Мўл ҳосил учун» газетасининг махсус сони XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси қарорлари асосида районда миллатлараро муносабатларни ривожлантириш ва интернационал тарбияни кучайтириш бўйича олиб борилаётган ишларга бағишланди. Бу соҳада район ҳарбий комиссариатида маълум тажриба тўпланган. Ҳарбий хизматга чақирилувчилар пункти ҳузурида ташкил этилган агитпункт ҳар доим ёшлар ва ветеранлар билан гавжум бўлади. Ветеран жангчилар, Афғонистонда хизмат қилиб келган йигитлар ёшларга дўстликнинг қудратли кучи ҳақида ҳикоя қилиб бермоқдалар. Ҳарбий хизматга чақирилувчилар кунини ўтказиш ҳам яхши анъанага айланиб қолган. Бундай учрашувлар турли миллат фарзандларини дўстлаштиришга хизмат қилаяпти. Район ҳарбий комиссари Ж. Қолжоновнинг мақоласида шулар ҳақида ҳикоя қилинади.

«Оққўрғон» совхози директори О. Ковшутов билан суҳбат ҳам газетхонларда катта қизиқиш уйғотади. Совхоз ишчилари 18 миллатга мансуб. Партияга қабул қилишда, кадрларни раҳбарлик лавозимларига кўтаришда миллий жиҳатлар алоҳида эътиборга олинмоқда. Кадрлар резервида барча миллат вакиллари бор. Масалалар кўпчиликнинг фикри билан ҳал этилаяпти.

«Менинг пустошкалик дўстларим» сарлавҳали мақолада Псков область Пустошка район «Вперед» ва «Мўл ҳосил учун» газеталари ўртасидаги амалий алоқалар ҳақида ҳикоя қилинган.

Махсус сондаги материалларнинг барчаси миллатлараро муносабатларни ривожлантиришда тўпланган дастлабки тажрибаларнинг баъзи қирраларини очиб беришга хизмат қилган. Газета саҳифаларида бу мавзу доимий бўлиб қолиши керак.

• *Улар ўзбек тилини қандай ўрганишган?* •

ТИЛ—МУЛОҚОТ КАЛИТИ

Ф. ЭНГЕЛЬС номли Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институтининг минглаб талабаларига 400 дан ортиқ турли миллатга мансуб профессор-ўқитувчилар ўзбек, рус, инглиз, немис, француз, испан, араб ва форс тилларидан сабоқ берадилар. Талабаларнинг кўпчилиги Ўзбекистон ва қўшни республикалардан келган турли миллат вакилларидир. Улар институт даргоҳидаги илк қадамларини фан асосларини ўз тилларида ўрганиш билан бошлайдилар. Шу ўринда студентларнинг ўзлари билан ўзбек тилида мулоқотда бўлувчи, фан сирларини уларга тушунарли тилда баён қилувчи, маҳаллий халқ маданияти ва урф-одатларига ҳурмат билан қаровчи бошқа миллатга мансуб мураббийларга ихлосу эътиқодлари шакллана бориши, табиий.

Беқиёс ҳурматга лойиқ ана шундай ўқитувчилар мазкур олий ўқув юртида талайгина. Чет тилларни ўқитиш методикаси кафедрасининг доценти, педагогика фанлари кандидати Р. Кремер, сиртқи факультет инглиз тили кафедраси доценти М. Ханутин, француз филологияси бўйича мутахассис, доцент В. Пак, катта ўқитувчилар Е. Маркарян, С. Абрамова ва бошқа ўнлаб педагоглар шулар жумласидандир. Уларнинг айримлари билан ўзбек тилининг турмушимиздаги ўрни ва уларнинг ўзбек тилини қандай қилиб мукаммал эгаллаганликлари хусусида суҳбатлашдик.

— Рейнгольд Николаевич, сиз немис оиласида вояга етгансиз, аммо ўзбек тилини яхши билишингизни қандай изоҳлаш мумкин?

— Отам ва онам немис бўлсалар-да, ўзбек тупроғида улғайганман. Мактабда, кейинчалик олий ўқув юртида машғулотлар маҳаллий тилда олиб бориладиган группаларда таҳсил кўрдим. Немис тили мутахассислиги билан бир қаторда ўзбек тили ва адабиёти ихтисослиги бўйича ҳам имтиёзли диплом олдим. Студентлик йилларим Аюб Ғуломов, Фаттоҳ Абдуллаев, Шавкат Раҳматуллаев каби тилшуносларнинг лекцияларини тинглаганман. Ўзбек йигитлари билан ётоқхоналарда ака-укадек «бир майизни қирққа бўлиб еганмиз». Мана йигирма йилдирки, ўзбек группаларида немис тилини ўқитиш методикаси бўйича ўзбек тилида маърузалар ўқийман. Кандидатлик диссертациямни ҳам ана шу мавзуда ҳимоя қилганман. Шогирдларимнинг меҳру-оқибатларини эса менинг ўзбек халқи ва унинг тилига ихлосимнинг натижаси деб тушунаман.

Сиртқи факультет инглиз тили кафедрасининг доценти, декан ўринбосари М. Ханутинга қуйидаги савол билан мурожаат қилдик:

— Вазифангиз тақозосига кўра, сизнинг республикамиз турли қишлоқ ва шаҳарларидан келган, объектив сабабларга кўра рус тилини яхши билмайдиган ёшлар билан кўп суҳбатлашишингизга тўғри келади. Турли маслаҳатлар, консультациялар ва расмий ҳужжатларни тўлдириш чоғида саволларга жавоб қайтаришда ўзбек тилини билишингиз қўл келса керак?

— Бўлмасам-чи. Айтадиган ёки сўрайдиган гапини ифодалашга қийналиб, ийманиб турган талабага (албатта, менинг ўзбекча билишимдан бехабар) икки оғиз ўзбекча сўзим унинг қулфи-дилини очиб юборади. Ўртадаги ноқулайлик йўқолади.

— Сиз ўзбек группаларида таржима назарияси ва амалиётидан машғулотлар олиб борасиз. Инглизчадан ўзбекчага ва аксинча, ўзбек тилидан инглизчага бадиий таржимани ўргатиш учун шунчаки тилни билишнинг ўзи кифоя қилмаса керак?

— Албатта, бадиий таржима бу — бир халқ бадиий тафаккури яратган маҳсулни бошқа халққа оригинал даражада етказиш, демакдир. Бу икки тилни билишдан ташқари, ўша халқ руҳияти, расм-русумлари, мақол-маталлари, шунингдек, фразеологиясини ҳам атрофлича билишни тақозо қилади. Шу боисдан мен инглиз тилида яратилган адабиётлардан ташқари ўзбек тилидаги бадиий китоблар, ўзбек таржимашуносларининг асарлари ва даврий нашрларни мунтазам кузатиб боришга ҳаракат қиламан. Бусиз таржима ишини тасаввур этиб бўлмайди.

— Бугунги кунимиз илгари сураётган ўткир масалалар кун тартибига социал-маданий ҳаётда ўзбек-рус икки тиллилигини янада ривожлантириш вазифасини қўймоқда, — деди биз билан суҳбатда француз тили факультетининг тажрибали ўқитувчиларидан бири, филология фанлари кандидати В. Пак, — Корхона, муассаса ва ўқув юртларида хизмат қилаётган, ўзбек миллатига мансуб бўлмаган мутахассисларнинг маҳаллий аҳоли тилини билмасликлари баъзан эътироз туғдириши, табиий. Шунга кўра ўзим яшаётган республика асосий аҳолисининг тилини билишим ва бу тилдан иш фаолиятимда самарали фойдаланишим билан фахрланаман. Ҳозирги пайтда ўқув программаларидаги қуйи курслар учун мўлжалланган назарий сабоқлар она тилида ўқитилиши тил малакаларини ҳосил қилиш учун эмас, балки студентларнинг билим савияси ва дунёқарашларини кенгайтиришни вазифа қилиб қўйганлиги ҳам мақсадга мувофиқдир.

Суҳбатдошларимиз ҳақ. Чунки институт асосан чет тиллар ва рус тили мутахассисларини тайёрлашга ихтисослаштирилган. Чет тилларни чуқур ўрганишга эса она тилини пухта билмай эришиб бўлмайди. Бунга ўз иш фаолиятларида ишонч ҳосил қилган институтнинг профессор ва ўқитувчилари ўзбек, рус ва хорижий тилларни ўргатиш ишини қайта қуришнинг муҳим омилларидан деб биладилар.

Ш. КАРИМОВ,
филология фанлари кандидати, доцент.

• БУ ҲАҚДА ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДА ГАПИРИЛГАН ЭДИ •

ЎТГАН йил декабрь ойида бўлиб ўтган область партия конференциясида СССР Озиқ-овқат программасини бажаришни жадаллаштириш билан боғлиқ масалалар ҳам муҳокама қилиниб, бунда Ғалаба районидаги боғдорчилик ва узумчиликка ихтисослаштирилган «Огонёк» совхозининг ишлари алоҳида ибрат қилиб кўрсатилган эди. Хўжаликнинг тажрибасини қўлланиб, тўрт-беш йил давомида областимиздаги мавжуд боғ ва узумзорларда, масалан, Чиноз районидаги «Олмазор» совхозида, Янгийўл районидаги мева-сабзавотчилик совхозларида ҳосилдорликни икки баробарга ошириш мумкинлиги қайд қилинганди. Яқинда мухбиримиз мазкур совхоз — заводда бўлди ва унинг директори — З. Н. РАҲМАТУЛЛАЕВ билан учрашиб, суҳбатлашди.

БОҒБОН БЎЛСАНГ, ЖОН КУЙДИР!

• Бизнинг суҳбат •

Зикирилла Носирович Раҳматуллаев, областимизнинг таниқли боғбонларидан бири. У ўзининг меҳнат фаолиятини 1960 йилда Шредер номли боғдорчилик, узумчилик илмий ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли кўчатчилик совхозида оддий агрономликдан бошлади. Бу ерда 1973 йилгача меҳнат қилиб, катта тажриба орттирди. Бу орада уни Афғонистон республикасида ишлашга таклиф қилишди. Зикирилла Раҳматуллаев афғон биродарларимизга боғдорчилик илмидан дарс берди. У ердан қайтиб келгач, Оржоникидзе районидаги қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасида фаолият кўрсата бошлади. Кўп ўтмай яна Афғонистонга ишга юборилди. 1982 йилдан бошлаб 1985 йилгача эса Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхозга, 1986 йилдан эса шу район РАПОсига раислик қилди. 1987 йилнинг январь ойидан бошлаб «Огонёк» совхозига етакчилик қилмоқда.

— **Зикирилла Носирович, биз яхши биламизки, сиз етакчилик қилаётган хўжаликда бир неча йилдан буён мева, узумдан барқарор ҳосил олиб келинади. Шунинг учун ҳам қишлоқ хўжалигига оид катта-катта йиғинларда ҳар доим бу хўжаликнинг тажрибаси ҳақида мақтов гаплар айтилади. Сизлардаги шароит, имконият бошқа хўжаликларда ҳам бор-ку. Нега уларда эришилаётган натижалар қониқарли бўлмаяпти? Хўжалигингиз базасида кўпинча семинарлар ўтказилади. Тажрибаларингизни оммалаштириш ҳақида кўрсатмалар берилади. Шундай бўлишига қарамай, гап-гаплигича қолиб келмоқда. Киши ажабланади. Сизларда қўлланилаётган технология, иш усулларини ўрганиш шунчалик мураккабми? Агар иложи бўлса шу ҳақдаги фикрингизни айтсангиз. Тажрибаларингизнинг моҳияти нимадан иборат? Лўндароқ қилиб тушунтириб берсангиз.**

— Биласизми, ҳамма иллат ўзимизда. Узумини еб, боғини суриштирмасликка ёмон ўрганиб қолганмиз. Бу нотўғри, албатта. Энг яхши сара, меваларни уста боғбонлар етиштиради-ку. Нега энди биз уларнинг кимлигини билмаслигимиз, илғор тажрибаларини суриштириб ўрганмаслигимиз керак. Афсуски, ана шунга ўрганиб қолганмиз. Шунинг оқибатида мевачилик, боғдорчиликка эътибор берилмай қўйилди. Энг яхши тажрибали боғбонлар назардан четда қолди. Уларнинг ишига, меҳнатига муносиб баҳо берилмади. Ҳар ким ўзи билганча ишлай бошлади. Бу соҳада тартиб-интизом анча бўшашиб кетди. Энди бу йўлдан бориб бўлмайди. Боғдорчиликка, мевачиликка муносабат бутунлай қайта қурилиши керак.

Энди хўжалигимизнинг илғорлигига келсак. Бу илғорликка замин қўйган ва хўжаликнинг шуҳратини республикага таратган устоз боғбон Муҳаммаджон Отажоновдир. У киши совхозга муттасил 34 йил директорлик қилдилар. Жуда кўп шогирдларни тарбиялаб вояга етказдилар. Совхозда ишлаб чиқаришни йўлга қўйишда қатъий тартиб ва интизомни йўлга қўйдилар. Шу туфайли ҳам хўжалик юксалишнинг аниқ йўлига чиқиб олган деб ўйлайман. Мен ҳам у кишининг шогирдиман. Устоз анъаналарини давом эттиришга, у кишига муносиб шогирд бўлишга ҳаракат қиламан.

Бундай қараганда биз қилаётган ишларда, амалга оширилаётган тадбирларда ҳеч қандай сир йўқ. Ҳар бир боғбон, соҳибкор бажарилиши керак бўлган ишларни амалга ошираяпмиз. холос. Тажрибаларимизнинг ҳеч қандай мураккаблик жойи йўқ, демоқчиман-да.

— **Кечирасиз, гапингизни бўлганим учун. Мен хизмат юзасидан жуда кўп боғдорчилик совхозларида, колхозларида бўлиб тураман. Ана шунда кузатганман. Айрим жойларда токлар кесилгач, қўл учида кўмилиб, устига ток рудаси, хашак, шунчаки ёпиб қўйилади. Ўтган йил декабрь ойида бўлганимда сизларда бутунлай бошқача манзарани кўздан кечирдим. Кесилган токлар ётқизилиб, устига бир текис қилиб тупроқ тортиб қўйилибди. Эгатлар олиниб, яхоб суви берилган. Синчиклаб қарадим, бирон жойда очилиб қолган ток навдаси кўзга ташланмади. Ўз ишига қунт ва ихлос билан муносабатда бўлиш деб шуни айтадилар-да! Ким билади, бу йил қиш қандай келади. Кунлар қаттиқ совуб кетса, бояги айтганимдек, қўл учида ёпиб қўйилган токларни совуқ уриб кетиши ҳеч гап эмас-да. Ахир бундай воқеалар кўп бўлган-ку?!**

— Тўғри, пайқабсиз. Боғбонларимиз ҳар бир тадбирни, ҳар бир ишни қиёмига етказиб бажаришга одатланишган.

Ҳақиқатда эса кўп ерларда боғдорчиликда имкониятлар, резервлар бой берилади. Агар суриштирсангиз, ҳужжатларни кўздан кечирсангиз, бир хўжаликда фалон гектар ерда боғ, токзор борлигининг гувоҳи бўласиз. Лекин ҳосилдорлик, ялпи маҳсулот эса кўнгилдагидек эмас. Нега? Сабаби аён. Боғзорларда сийрак майдонлар кўп. Бир гектарда ҳатто 30—40 процентни ташкил этади. Бу дегани ана шу майдонда шунча процент ҳосил олинмай қолинганидир. Бунга барҳам бериш мумкинми? Мумкин, албатта. Унинг бирдан бир йўли мевали дарахтларни ёшартириб бориш, қаритиб қўймаслик керак. Биз ана шунга амал қиламиз. Таъбир жоиз бўлса, мевали дарахтни ҳам жонзотга ўхшатиш мумкин. Одамга қиёс қилса бўлади. Агар сиз нормал шароитда яшасангиз, ўзингизга яхши қарасангиз, демак, умрингиз узаяди, ёлчитиб ишлайсиз. Акс ҳолда тез «қариб» қоласиз. Дарахт ҳам худди шундай. Агар дарахт тез қариб қолса, яхши парваришланмаса, ҳатто ёшлари ҳам бир йил ҳосил бериб, иккинчи йил ҳосил бермай қўяди. Халқ тилида бундай дарахтларни «солкаш» дейишади. Биз бундай дарахтлар бўлишига йўл қўймаймиз. Шунинг учун ҳам ҳар бир мевали дарахтни алоҳида парваришлаб, қатор ораларини чопиб, гўнглаб, ўғитлаб куз ва баҳор пайтида қуриган шох-шаббаларини кесиб, шакл бериб ёшартириб турамиз. Шундай қилиб, «дам» олишига йўл қўймаймиз. Бизда асосан пастак бўлиб ўсадиган мевали дарахтлар ўстирилади. Улар симбағазларга кўтариб қўйилган. 655 гектар ана шундай интенсив боғларимиз бор.

Узумзорларда ҳам навлар яхшиланиб, серҳосиллари билан алмаштириб борилади. Фақат ўтган йилнинг ўзида 25 гектар узумзор янги тоза навлар билан алмаштирилди. Бир вақтлари узум ишкомларда етиштириларди. Бунинг фойдаси катта эди. Ҳозир эса токлар шпаллерларга кўтарилади. Бу усулнинг яхши томонлари кўп. Ишлов бериш осон. Кесиш, кўмишда ҳам қийналмайсиз. Лекин очиқ ерлар қолиши ҳисобига имконият ҳам бой берилади. Биз ана шундай бўлмаслиги учун ҳар 100 метр қатор ораларидаги йўлларда ишкомлар ташкил қилганмиз. Карта атрофидаги қаторларда эса токларни соябон усулида парвариш лаймиз. Бу тадбирлар яхши натижа бермоқда. Амалда олиниши мумкин бўлган ҳосилга қўшимча равишда 30 процент маҳсулот олишга эришаяпмиз. Шунинг учун ҳам ўтган йили ҳар гектардан 222 центнердан узум ҳосили топширдик. Таннарх анча арзонлашди. Интенсив технологияни қўлланиш мевачиликда ҳам яхши натижаларни бермоқда. Ўтган йили пландаги 5300 тонна ўрнига 6500 тонна ҳосил топширилди. Бу ҳосилнинг 90 процентдан ошиғи 1 навларга сотилди. Ҳар гектар ердан хўжалик бўйича 180 центнердан мева ҳосили олинди. Мевадан олинган соф фойда 1 миллион 400 минг сўмни, узумдан олингани эса 2 миллион 220 минг сўмни ташкил этди.

— **Ҳосилдорликни ошириш имкониятлари чексиз, албатта. Изланган, эринмаган, қунт қилган боғбон бу имкониятлардан оқилона фойдаланади. Навларнинг сорти, қачон пишишига қараб мевали дарахт кўчатларини алоҳида-алоҳида майдонларда экиб ўстиришда ҳам, уларни қайси схемада экишда ҳам гап кўп, албатта. Бунда дарахтнинг касалликка чидамли ёки берилувчанлиги ҳам ҳисобга олинади, шундай эмасми?**

— Ҳақиқатан ҳам айрим жойларда бўлганидек навларнинг аралашиб кетишига сира йўл қўймаслик керак. Акс ҳолда ҳосилнинг сифати, салмоғига таъсир кўрсатади. Йиғиб-териб олиш ишлари анча қийин бўлади. Дейлик, катта майдондаги кечки олма дарахтлари ичига эртаги олмалар тушиб қолган. Агротехникасида фарқ бўлганлиги учун суғориш ва бошқа тадбирларни бу майдонда бир вақтда амалга ошириш қийин бўлади. Иккинчидан эртаги олмалар пишиб етилгач, кечки олмалар орасидан уларни териб чиқиш ҳаммага ҳам хуш келавермайди. Натижада бу олмалар ўз-ўзидан тўкилиб-сочилиб йўқ бўлиб кетади. Демоқчиманки, навларни тўғри жойлаштириш муҳим масаладир.

Бир воқеа эсимга тушди. Яқин танишларимдан бири, ўтган йилнинг пишиқчилик кезлари эди, хўжалигига таклиф этди. Олхўризорни айландик. Кўриб фикрингизни айтинг. Нега чаман бўлиб гуллайди-ю, яхши тугмайди, ҳосили йўқ. Ҳамма ишлар рисоладагидек қилингандек эди. Айланиб юриб, ўзимизнинг тажрибага солиштирдим. Гап шундаки, бизда олхўриларнинг асосан «Бирбанд» нави ўстирилади катта майдонларда. Лекин ҳар ўн қаторидан кейин икки қаторда олхўрининг «Лето» ва «Майсара» навлари парваришланади. Булар чанглатувчи вазифасини ўтайди. Лекин бу ерда фақат бир хил нав экилган бўлиб, ана шу чанглатувчилар йўқ эди. Мен бу гапни айтганимда дўстим ҳайрон бўлиб қолди. Қойил-э, деди. Бу нарса «икир-чикир» деб ўйлаб катта хато қилган эканмиз-да. Албатта, бу хатони тузатамиз.

— **Асл боғбон етиштирадиган ҳосилини турли хил ҳашарот ва касалликлардан сақлаб қола билиши ҳам муҳим. Бунинг учун бизда махсус препаратлар бор. Техникалар етарли. Афсуски, шунга қарамай нима учун кўп хўжаликларда меваларга қурт, узумга эса кул тушириб юборилади. Ҳаракат қилдик, ишлов бердик, бўлмади, деб ўзларини оқламоқчи бўладилар. Ҳужжатлар ҳам уларнинг сўзини тасдиқлайди: палон сўмлик дори сепилган, икки-уч марта ишлов берилган. Ишонишни ҳам, ишонмасликни ҳам билмайсиз. Агар ҳақиқатан ҳам бу тадбирлар амалга оширилган бўлса, нега меҳнат зое кетади...**

— Ҳар бир ишнинг ўз вақти-соати бўлади. Буни сира эсдан чиқармаслик керак. Ҳашаротга қарши курашда биринчи ишлов беришнинг вақтини тўғри танлаш ва белгилаш ғоят муҳим. Шунга эришиш керакки, дори сепиш ҳашарот қиш уйқусидан уйғониб, карахт бўлиб турган вақтда тўғри келсин. Ана шунда озгина дозада сепилган дорининг ҳам таъсири кучли бўлади. Ҳашарот ғумбаклигида қирилиб кетади. Агар ҳафсаласизлик қилинса, 10—15 кун кечикилса бу зараркунанда ўзини ўнглаб, бақувватлашиб олади. Сепган дорингизни писанд қилмай бақрайиб тураверади. Биз бунга йўл қўймаймиз. 22 та пуркаш аппарати бор. Шай қилиб қўйилади, вақт келиши билан тўла ишга туширамиз. 600 гектардан ортиқ майдонга узоғи билан беш кун ичида дори сепиб чиқамиз. Иккинчи, учинчи ишловлар жуда осон кўчади. Ана шунинг ҳисобига биз 1987—1988 йилларда 86 минг сўмлик заҳарли химикатларни тежаб қолдик.

— **Очиғини айтганда, мева деганда кўпинча биз олмани хаёлга келтирамиз. Ахир жаннатмакон ўлкамизда унинг кўплаб турларини, масалан, нок, гилос, анжир, ўрик ва бошқа хилларини бемалол етиштириш мумкин-ку! Афсуски, бундай меваларни асосан шахсий хонадонлар экиб ўстирадилар ва биз бозордан қиммат нархларда сотиб олишга мажбурмиз. Нега бундай танқис меваларни хўжаликларда етиштириш мумкин эмас?**

— Ҳақиқатан ҳам аҳоли жон бошига нисбатан ҳисоблайдиган бўлсак бизда гилос, нок, шафтоли жуда кам етиштирилади. Бунинг узрли ва узрсиз сабаблари бор. Ахир план деган нарса борда! Сирасини оладиган бўлсак, бу мевалар олмачалик мўл ҳосил бермайди. Танқис меваларни кўпроқ экиб, у ҳисобга планни бажариш эса амри-маҳол. Шунинг учун олма қўл келади.

Иккинчидан, бу меваларнинг харид нархи жуда паст. Ахир бундай мулоҳаза қилиб кўринг ўзингиз. Бир килограмм гилоснинг бозор нархи беш сўм туради. Давлат харид нархи эса арзимаган тийинни ташкил этади. Боринг, биз, катта майдонларда гилосзорлар ташкил этдик. Уни етиштиришдан кўра пишган пайтда сақлаб қолишнинг қанча машаққатлигини биласизми? Ҳа, майли, не-не машаққатлар билан сақлаб ҳам қолдик. Уни териб олиш ҳам осон иш эмас. Боғбон бу машаққатни ҳам енгиб териб олди ва уни тайёрловчиларга етказиб берди, деб фараз қилайлик. Сиз ўйлайсизки, тайёрловчилар бу гилосларни вақтида нобуд қилмай харидорларга етказиб беришадими? Йўқ, албатта. Ғирромлик қилишади. Чайқовчига ошириб, ўз чўнтакларини бойитиш пайидан бўлишлари ҳақида сигналлар йўқ эмасми? Буни боғбон билмайди дейсизми, билади. Аламини ичига ютади. Боре, нима қиламан гилос экиб, ғалва орттириб, деб қўл силтайди. Демак, гилосни кўпайтириш учун ё унинг харид нархини ошириш керак, ёки хўжаликлар гилос етиштириб, унинг ҳосилини фақатгина ўзларининг фирма магазинларида бозор нархидан анча арзонроқ сотиб фойда олсинлар. Нок, анжир ва бошқа танқис мевалар ҳақида ҳам шундай фикрни айтиш мумкин.

Лекин шунга қарамасдан, биз бу муаммони ҳал этиш йўлларини излаяпмиз, ҳаракат қилаяпмиз. Ҳисоблаб чиқсак, ҳозирги кунда данакли мевалар умумий майдонга нисбатан 18 процентни ташкил этаркан. Аста-секин данакли мевалар экишни кўпайтириб бориб, 1989 йилда 30 процентга, келгусида эса 40 процентга олиб чиқамиз. Ана шунда халқимизни олма билан бир қаторда гилос, олча, ўрик, нок сингари танқис мевалар билан ҳозиргига қараганда бироз кўпроқ таъминлашимиз мумкин бўлади.

— **Хўжалик ҳисоби, ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш, ўзини ўзи эплаш талаби хўжаликлар олдига янги вазифаларни қўймоқда. Маҳсулотни қайта ишлайдиган, ёрдамчи хўжаликларни ишга тушириш бу вазифани бажаришда катта роль ўйнаши шубҳасиз. Бу соҳада сизларда қандай ишлар қилинмоқда?**

— Келгусида, масалан. 1995 йилга бориб боғ-роғларимизнинг икки баравар кенгайишини, аҳолини бутун йил давомида маҳсулот, совхоз ишчиларини эса доимий иш билан таъминлашда, албатта, ёрдамчи, қайта ишлаш цехлари, маҳсулотни сақлайдиган музхоналарни қуриш, кенгайтириш, кўпайтириш ғоят муҳим вазифадир. Бусиз Озиқ-овқат программасининг бажарилишини тезлаштиришга ҳисса қўшиб бўлмайди. Ана шуни ҳис қилган ҳолда бир қатор тадбирларни амалга оширмоқдамиз. Айни кунларда ҳар бирининг сиғими 500 тонналик 3 та, сиғими 300 тонналик битта совуқхона қуриш қизғин бормоқда. Бу йил ишга тушиши керак улар. Ана шунда фирма-магазинларимиз орқали аҳолига кеч куз, қиш ва эрта баҳор кезларида ҳам кўплаб миқдорда мева-чева етказиб беришимиз учун имконият очилади. Фирма-магазиннинг эса хўжаликка келтирадиган фойдаси катта бўляпти. Бир ярим йил давомида бу магазин орқали маҳсулот сотиш ҳисобига 125 минг сўм соф фойда олдик. Совуқхоналар ишга тушгач, магазинлар тармоғини кенгайтирамиз. Демак, олинадиган фойда ҳам кескин кўпаяди. Қайта қуриш талаблари асосида вино заводимизда кўпроқ узум, олма ва бошқа меваларнинг шарбатини тайёрлашга эътибор бермоқдамиз. Илгарилари бундай шарбатларни узоқ сақлолмай қийналардик. Югославиядан махсус ускуна сотиб олдик. Шарбатлар ана шу ускуна ёрдамида 120—130 даража иссиқликдан ўтказилиб, улардаги ачитқи бактериялар зарарсизлантирилади. Сўнг идишларга бемалол жойлаб қўйилаверади. Ҳатто икки-уч йилгача ҳам сақласа бўлади, айнимайди. Мана, ҳозир айни қиш пайтида қўл келаяпти. Одамларни иш билан таъминлаш мумкин бўлаяпти. Улар қайта ишлаш цехларида меҳнат қилиб, бу шарбатларни икки-уч литрли идишларга жойлаб чиқмоқдалар. Пешмапеш сотувга юборилмоқда.

Бизда кишмиш узуми отабоболаримиздан қолган эскича усулда қуритиб майиз қилинарди. Бу кўп вақтни, кўп кучни талаб этади. Бунинг устига сифат ҳам яхши бўлмайди. Олимларга янги бир механизм яратиб беринглар, деб мурожаат қилдик. Улар лаббай деб жавоб беришди. Профессор П. В. Байдук ёрдамга келди. У ўзи ихтиро қилган махсус тик қилиб ишланган идиш ҳақидаги мосламани таклиф этди. Бу мослама ичида махсус этажеркалар бор. Уларга узум ёйиб қўйилади. Сўнг маълум ҳароратдаги иссиқлик берилади. 36 соат давомида майиз тайёр бўлади. Жуда сифатли. Биз тайёрловчиларга бундай мосламадан яна ишлаб беришга буюртма бердик. Келгусида албатта, шу мосламадан фойдаланиб, майиз тайёрлашни кўпайтирамиз. Эҳтимол, шафтоли, ўрик, олхўри ва бошқа меваларни ҳам ана шу мосламадан фойдаланиб қоқи қилиш мумкин бўлар. Биз фирма-магазинимиз орқали қуруқ меваларни кичик ҳажмда маҳсулот сиғадиган, совхозимизнинг эмблемаси ёпиштирилиб, чиройли қилиб ишланган картон қутичаларга жойлаб сотишни ҳам мўлжаллаб қўйибмиз. Бу мақсадга, албатта. эришамиз.

— **Зикирилла Носирович, менимча, кўпчиликнинг дилидаги гапларни айтдингиз. Газетхонлар хўжаликнинг тажрибаси, иш услуби, режалари билан бироз бўлсада танишдилар. Албатта, бу режаларни амалга оширадиганлар, тажрибаларни бойитиб, ютуқларни кўпайтирадиганлар, муаммоларни биргалашиб ҳал қилишга, орзу-тилакларни рўёбга чиқаришга ёрдам берадиганлар—инсонлар.**

— Уларнинг меҳнати қандай ташкил этилган. Қандай рағбатлантирилади. Ўз ишларидан маънавий қониқиш ҳосил қиладиларми. Хўжалик уларга қандай ғамхўрлик кўрсатади, демоқчисизда!

— **Тушунган одамнинг...**

— Ҳар қандай одам меҳнатидан, касбидан яхши манфаат кўрмаса, ихлос билан ишламайди, албатта. Биз одамлар тўғрисида ғамхўрлик, инсон омили деганда ана шу нуқтаи назарни мезон қилиб олганмиз. Бунда пудрат усули бизга жуда асқотди. Хўжаликдаги мавжуд 19 та бригаданинг ҳаммасида иш ана шу усулда ташкил этилган. Бу усулда ишлаб, улар кам бўлмаяптилар. Ҳам мўл, сифатли ҳосил етиштирмоқдалар, ҳам яхши даромад қилмоқдалар. Хўжаликда ҳар бир совхоз ишчисининг ўртача ойлик маоши 285 сўмданга тўғри келади. Айримлар 400—500 сўмга етказиб пул олишади. Яшириб нима қиламан. Шахсан менинг ойлик маошим 800 сўмга тўғри келмоқда. Мутахассисларим ҳам кам олишмайди. Шундай бўлгач, ҳар биримиз сидқидилдан ишлашга, муаммоларни ҳал қилишга астойдил ҳаракат қиламиз-да. Ғирромлик қилсак, халқ сўзимизга қулоқ солмай қўяди, бизга эргашмайди. Буни доимо ёдда тутамиз.

Ўтган йилнинг май ойидан бошлаб эса сарф-харажатларни назорат қилишнинг чек системасини қўллай бошлаганмиз. Янгича талаблар асосида ишлашга ўтганлигимизни ҳисобга олиб нормативларни қайта кўриб чиқдик. Июнь ойидан бошлаб совхоз ишчиларига янгича тариф бўйича ҳақ тўлаяпмиз. Ана шу ҳисобга совхоз бўйича ишчи-хизматчилар маошига 400 минг сўм қўшилди.

Ҳар йили 3,5 миллион сўмдан ошириб соф даромад олмоқдамиз. Агар 1987 йилда рентабеллик 64 процентни ташкил этган бўлса, бу йил 68 га чиқди.

Совхоз меҳнаткашларининг унумли меҳнат қилишлари учун деярли ҳамма шароитлар яратилган. Ишлаб турган оналарнинг болалари боғчаларда совхоз ҳисобидан тарбияланадилар. Даволаш профилакторийсида совхоз ишчилари путёвка ҳақининг 30 процентини тўлаб, ўз саломатликларини мустаҳкамлайдилар. Бундан ташқари, мактаб болаларининг бир маҳаллик овқати ҳам совхоз ҳисобидан тўланади. Меҳнаткашларга яратиладиган шарт-шароитларни янада яхшилаш тадбирларини ўйлаяпмиз. Кейинги икки йил ичида 2400 квадрат метр уй-жой қурилиб фойдаланишга топширилди, янги беш йилликда қурилиб, ишга тушириладиган объектларимиз ҳам оз эмас. Улар 3 минг квадрат метр уй-жой, 800 ўринли спорт комплекси, 6 гектар майдонда теплица ва бошқа объектлар.

— **Муаммолар ҳам йўқ-эмасдир?**

— Бор, албатта. Хўжаликка зарур бўлган моддий материал ресурслар таъминоти қониқарли эмас. Масалан, вино заводимизда янги цех қурилиб ишга туширилганига анча вақт бўлганига қарамасдан бироқ бу цехнинг бир меъёрда ишлаши учун зарур бўлган ускуналар етишмаяпти. Буюртма берган бўлишимизга қарамай бундай ускуналарни олишимиз жуда қийин бўлаётир. Бундан ташқари қурилиш учун зарур бўлган материалларни топиш жуда амри-маҳол бўлмоқда. Мен ўйлайманки, бу муаммолар қанчалик тез ва ўз вақтида ҳал этилса совхозимиз ишчиларининг қўлга киритадиган ютуқлари янада кўп, салмоқли ва баракали бўлади.

Суҳбатни
Н. РИХСИЕВ
олиб борди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

• МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР • ВОҚЕАЛАР •

ИҚТИСОДИЙ МУНОСАБАТЛАРГА ДОИР КОНФЕРЕНЦИЯ

НЬЮ-ЙОРК, 18 январь. (ТАСС). Сешанба куни БМТ қароргоҳида «Савдо-сотиқ, инвестиция ва ривожланиш орқали тинчликка эришайлик», деган мавзуда иқтисодий конференция очилди. Конференцияда таниқли Совет ва Америка иқтисодчилари, сиёсат арбоблари, икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларни кенгайтиришдан манфаатдор бўлган фирма ва корхоналарнинг раҳбарлари иштирок этишмоқда.

Нуфузли анжуман қатнашчилари СССРдаги иқтисодий ислоҳотнинг асосий хусусиятлари ва истиқболлари, ташқи иқтисодий алоқалар соҳасида совет корхоналарининг ҳуқуқий имкониятларини кенгайтириш, иқтисодий ҳамкорликнинг валюта — молиявий ва ташкилий жиҳатлари каби масалаларни икки кун мобайнида муҳокама қиладилар.

САВДО АЛОҚАЛАРИ КЕНГАЙТИРИЛАДИ

ПАНАМА, 18 январь. (ТАСС). Панама СССР билан ўзаро фойдали савдо-иқтисодий муносабатларни кенгайтиришдан манфатдордир ва мамлакатда очилишини тезлаштириш мақсадида куч-ғайрат сарфламоқда. Республика ташқи савдо институтининг ижрочи директори Луис Барлетта бу ерда журналистлар билан учрашувда шуни маълум қилди.

Мамлакатимиз «СССР билан савдо-сотиқ соҳасида қўлдан бой берилган вақтнинг ўрнини имкони борича тезроқ гўлдириши», энг катта социалистик давлат билан ташқи савдо алоқаларимиздаги шу вақтгача сақланиб қолган катта миқдордаги номутаносибликни тугатиши зарур, деб уқтирди у. Бу ерда совет савдо ваколатхонасининг очилиши совет бозорида Панаманинг қайси маҳсулоти энг харидоргир эканлигини аниқлашга ёрдам беради. Хусусан, Лотин Америкасидаги мазкур мамлакат машҳур «Лада» автомобилларини етказиб берилишига жавобан Совет Иттифоқидаги шерикларига юқори сифатли маҳсулотлар, шу жумладан қишлоқ хўжалик маҳсулотини таклиф этиши мумкин бўлур эди.

«ЗОҲИРА ҲУКУМАТИ»

ИСЛОМОБОД. Ислом демократик уюшмаси (ИДУ) парламент группаси «Зоҳира ҳукумати» тузмоқчи бўлаяпти. Бу ҳақда Лохур шаҳрида бўлиб ўтган кенгашда қарор қабул қилинди. Кенгашда Покистон парламенти қуйи палатасида ИДУ вакиллари бўлган миллий ассамблеянинг 42 аъзоси қатнашди. Шунингдек уюшманинг ишчи органларини, хусусан ана шу уюшмадан сайланган, Покистон халқ партияси ҳукуматига нисбатан оппозицияда турган депутатларга маслаҳат берадиган ҳуқуқий комитет тузишга ҳам қарор қилинди.

● ТОКИО районларидан бирида очилган кислород бари [суратда] тезда кўпчилик эътиборини ўзига тортди. Бу ерга келган кишилар лимон, апельсин, кофе ва бошқа хил фойдали, хуштаъм компонентлар қўшиб тайёрланган кислородни иштаҳа билан истеъмол қилмоқдалар Айни пайтда бу ерда дам олиш, ширин суҳбат қуриш ҳам мумкин.

КИОДО—ТАСС фотоси

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● НЬЮ-ЙОРК. Нью-Йорк штати юристлари уюшмаси халқаро ҳуқуқ ва халқаро муносабатлар соҳасида кўрсатган катта хизматлари учун йилда бир марта бериладиган мукофот билан БМТ Бош секретари Хавьер Перес де Куэльяр тақдирланганини эълон қилди. У бу мукофотга ўтган йилнинг август ойида Эрон ва Ироқ орасида ўт очишни тўхтатиш, Хавфсизлик Кенгашининг ўзаро қуролли можарога барҳам бериш тўғрисидаги қарорига иккала мамлакат розилигини таъминлашга қўшган муҳим ҳиссаси эвазига сазовор бўлди.

● ХЕЛЬСИНКИ. Финляндия ҳукуматининг таклифига биноан бу ерда визит билан меҳмон бўлиб турган Фаластин озодлик ташкилоти ижроия комитетининг раиси Ясир Арафат Финляндиядан жўнаб кетди.

Хельсинкида икки кун бўлган чоғида у Финляндия президенти Мауно Койвисто, парламент раиси Матти Ахде, бош министр Харри Холкери, ташқи ишлар министри Калеви Сорса, сиёсий партиялар вакиллари билан учрашди. Яқин Шарқдаги вазият, регионда тинчликни барқарорлаштириш юзасидан халқаро конференция чақирилиши масалалари диққат марказида бўлди.

● БРЮССЕЛЬ. Европа ҳамжамиятлари комиссияси Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик юзасидан Венада бўлиб ўтган учрашув натижаларини табрикламоқда. «Умумий бозор» ижроия органи сешанба куни бу ерда тарқатган баёнотда шу ҳақда айтилган.

Баёнотда Вена учрашувининг тайёрлаб қўйилган якуний ҳужжати қитъада икки томонлама ва кўп томонлама алоқаларнинг кенгайишига кўмаклашиши таъкидланган. Унда Совет Иттифоқи билан Ғарбий Европа мамлакатлари, социалистик давлатлар билан «умумий бозор» мамлакатлари орасидаги алоқалар ривожининг янги босқичи ўз ифодасини топди.

● НЬЮ-ЙОРК. Нью-Гэмпшир штати инспекторлари Американинг Манчестер шаҳридаги еттита ўт ўчириш станциясида бўлиб, ёнғин хавфсизлиги техникаси икки юз эллик олти марта бузилганлигини аниқладилар. Тутун ёки олов пайдо бўлганидан хабар берадиган қурилмаларнинг йўқлиги, узайтирувчи электр симларининг тақиқланган жойда қўлланиши шулар жумласидандир.

Ўтган йили шаҳардаги энг эски ўт ўчириш станцияси биноси куйиб кул бўлди. Уни ўчирадиган одам бўлмади — ҳамма ўт ўчирувчилар Манчестернинг бошқа районида олов билан олишаётган эдилар.

(18 январь, ТАСС).

ТЕМИРЙЎЛДА ПОРТЛАШ

ДЕҲЛИ. Панжоб штатининг Амритсар — Патханкот участкасида рўй берган кучли портлаш темир йўлни ҳар томонга улоқтириб ташлади. Экспертларнинг маълумотларига қараганда. бу кўпорувчилик замонавий портловчи қурилмалардан фойдаланиб амалга оширилган. Полиция вакили бу жиноят учун жавобгарлик Панжоб штатини Ҳиндистондан ажратиб олиб, унинг негизида «Халистан давлати» тузиш учун курашаётган сикх экстремистларининг «Баббар ҳалса» тўдаси зиммасига тушишини айтди.

ТУРКИЯДА ҚАЛИН ҚОР

АНҚАРА. Туркиянинг шарқий районларида қалин қор тушганлиги сабабли юзлаб қишлоқлар ташқи дунёдан ажралиб қолди, деб хабар қилди Анатолия агентлиги. Баъзи районларда қорнинг қалинлиги 1,5 метрга етди. Қор уюмлари йўлларни тўсиб қўйди. Эрзурум, Карс, Эрзинжон, Агра вилоятларида кучли шамол электр линияларига шикаст етказди. Региондаги қишлоқларнинг кўпи электр энергиясиз қолди. Бир неча уй вайрон бўлди. Мактаблар ёпиб қўйилди. Кучли ёғингарчилик тоғдан қор кўчишига сабаб бўлди. Қурбонлар бор. Маҳаллий маъмурлар табиий офат оқибатларини тугатиш чораларини кўрмоқдалар.

(ТАСС, 18 январь).

МАҲАЛЛА ОҚСОҚОЛЛАРИ ДАВРАСИДА

МАСЛАҲАТЛАШИБ ОЛИШДИ

ПОЙТАХТНИНГ Куйбишев районидаги Гулистон маҳалла комитетининг уруш ва меҳнат ветеранлари Совети 1987 йилда ташкил этилган. Мана икки йилдирки, Совет активлари маҳалладаги барча ташкилий ишларга бош-қош бўлиб келишмоқда. Улар, айниқса, маҳалла аҳолисининг социал-маиший шароитларни яхшилашга, тўй-томоша ва маъракаларни давр талабига мос равишда ўтказилишига катта ҳисса қўшишяпти. Шунинг учун ҳам совет фаолиятини янада активлаштириш мақсадида аҳолидан бўшаган бинолардан бири улар ихтиёрига берилди. Ветеранлар ҳар куни шу ерда тўпланишади, маҳаллада амалга оширилаётган ишлар ҳақида маслаҳатлашиб, янги режалар тузишади.

Клубда ветеранларнинг жамоатчилик фаолиятлари ҳақида ҳикоя қилувчи турли стендлар ташкил этилган. Улардан оталиққа олинган мактабларда ўқувчилар билан ўтказилган учрашувлар, ветеранлар хонадонлари бўйлаб қилинган рейдлар ҳақидаги материаллар ўрин олган.

Яқинда совет аъзоларининг ҳисобот-сайлов йиғилиши бўлиб ўтди. Унда совет раиси Фозил Йўлдошевнинг 1988 йилда қилинган ишлар ҳақидаги ҳисоботи тингланди.

— Ўтган йили ветеранларимиздан 8 кишининг яшаш шароитлари яхшиланди,— деди у. — Ўн тўрт ветеран ҳовлиси эса канализациялаштирилди. Советимизнинг кўплаб аъзоларига моддий жиҳатдан ёрдам бериб турибмиз. Ветеранларимиз ёлғиз яшайдиган кексаларимиздан тез-тез хабар олиб, уларнинг уй ишларига ёрдам бериб туришибди. Лекин уларга малакали медицина ёрдами кўрсатишни ҳали яхши йўлга қўя олмадик. Маҳалла аҳолисининг социал-маиший шароитларини юқори савияга кўтариш юзасидан қилинадиган ишларимиз ҳам кўп...

Ҳисобот юзасидан мунозарага чиққан ветеранлар ҳам бу борада амалга оширилган хайрли ишлар, йўл қўйилган камчиликлар ҳақида кўплаб фикр билдиришди. Михаил Петрович Мандраков сўзга чиқиб, Дунай кўчасида жойлашган ДОСААФ мактабини ҳам оталиққа олишни таклиф этди.

— Бу ерга шаҳарнинг турли бурчакларидан ёшлар ўқишга келишади,— деди у.— Улар кўчамизда турли тартибсизликлар келтириб чиқаришяпти. Ўқитувчиларига кўп бор гапирганимиз билан фойда чиқмаяпти. Шунинг учун уларнинг ўзлари билан тез-тез учрашувлар ўтказиб, яқиндан гаплашиб турсак, фойдадан холи бўлмасди.

Жўра Хоназаров Орджоникидзе районидаги ветеранларининг Озиқ-овқат программасини бажаришга қўшаётган ҳиссалари ҳақида гапириб, Гулистон маҳалласида ҳам бўрдоқига мол боқишни оммалаштиришни таклиф этди. Орджоникидзеликлар уларга дағал хашак тайёрлашда ёрдам беражакларини билдиришди. Ветеранлар бу таклифларни бажонидил қабул қилишди. Маҳалла комитети раиси С. Оқмирзаев унинг сўзларини маъқуллаб гапирди.

— Бизнинг маҳаллада ҳам қирқ нафарга яқин оила бўрдоқига мол боқиш билан шуғулланди,— деди у.— Уларнинг фаолиятини оммалаштиришга қўлимиздан келганича ёрдам берамиз.

Шундан сўнг сўзга чиққан уруш ва меҳнат ветеранлари Куйбишев район совети раиси С. Д. Коротков ветеранлардан тушган таклиф ва мулоҳазаларга муносабат билдирди. Улуғ Ватан уруши йилларида фронт ортида меҳнат қилган кишиларга ҳам эътиборни кучайтириш кераклиги ҳақидаги таклифни маъқуллади.

— Бугунги йиғилишда район ижроия комитетидан ҳам вакил иштирок этиши керак эди,— деди у.— Лекин нима учундир улар сўзларининг устидан чиқишмади. Уруш йиллари фронт ортида меҳнат қилганларнинг ғалабамизга биздан кам хизматлари сингмаган. Улар заводларда тунларни кунларга улаб меҳнат қилиб, бизга етказиб берган техника жангларда қандай асқотганини ҳеч ким унутмайди. Бугунги барча таклифлар район ижроия комитети ходимлари эътиборига етказилади...

Йиғилишда уруш ва меҳнат ветеранлари шаҳар совети раиси С. С. Охунжонов иштирок этди. Йиғилиш сўнггида маҳалла советининг янги состави ҳамда уруш ва меҳнат ветеранларининг район конференциясига делегатлар сайланди.

М. ҚОСИМОВА.

Ҳамза районининг пионерлар уйида очилган экспозиция хизмат бурчини Афғонистонда адо этган интернационалчи-жангчилар хотирасига бағишланди.

Ҳамза районининг ўзидангина Афғонистонда йигирма саккиз нафар навқирон йигит ҳалок бўлди. Уларнинг дўстлари фотосуратлар ва ҳужжатларни тўплаш учун қўлларидан келган ҳамма ишларни қилишди. «Рассом» комбинатининг мўйқалам усталари ёш қаҳрамонларнинг жанговар ҳаёти диарамасини яратдилар.

Жамоатчилик асосида ташкил этилган жанговар шон-шуҳрат музейининг очилишида интернационалчи-жангчиларнинг қариндош-уруғлари ва ёру биродарлари, яқиндагина полкдош бўлган жанговар ўртоқлари ҳозир бўлишди.

✦ **СУРАТДА: интернационалчи-жангчилар 1-СПТУ ўқувчилари билан суҳбатлашмоқдалар.**

А. Горокрик фотоси. (ЎзТАГ).

• *Анкета*

ҲУРМАТЛИ УРУШ ВА МЕҲНАТ ВЕТЕРАНЛАРИ!

ХАЛҚ депутатлари Тошкент область Советининг март ойида бўладиган сессиясида кўриб чиқиш учун «Область меҳнаткашларини социал таъминлашнинг аҳволи ва уни КПСС XXVII съезди қарорлари асосида янада яхшилаш чоралари тўғрисида»ги масала киритилади.

Ушбу масалани ҳар томонлама яхши тайёрлаш ва аҳолини социал таъминлашнинг ҳамма жиҳатларини тўлароқ қамраб олиш, шунингдек «Ғамхўрлик» комплекс программасини муваффақиятли амалга ошириш мақсадида социалогик тадқиқот жараёнида иштирок этишингизни сўраймиз. Тадқиқот натижалари сессия материалларини муҳокама этиш ва бу ишни яхшилаш тўғрисидаги таклифларни ишлаб чиқишда фойдаланилади.

Анкетамиз саволларига жавоб беришингизни илтимос қиламиз:

1. Корхона, ташкилот ва муассасаларнинг маъмуриятлари, қишлоқ ва посёлка Советлари пенсия ва нафақа белгилаш учун ҳужжат тайёрлашда Сизга кўмаклашадими? Ҳа ______ Йўқ ______ Сиз қандай сансалорликларга дуч келгансиз? ______

2. Социал таъминот бўлимларининг пенсия ва нафақаларни ўз вақтида тўғри белгилаш ва тўлаш бўйича ишлари Сизни қониқтирадими? Ҳа ______ Йўқ ______ Алоқа бўлими ходимлари пенсия ва нафақаларни ўз вақтида етказиб беряптиларми (тўлаяптиларми?) Ҳа ______ Йўқ ______

3. Хатлар, шикоятлар ва аризаларни кўриб чиқиш, ташриф буюрувчиларни қабул қилиш (қабул кунлари, соатлари) бўйича социал таъминот бўлимлари олиб бораётган ишлар Сизни қониқтирадими? Ҳа ______ Йўқ ______ Пенсияга оид қонунлар, партия ва ҳукумат томонидан белгиланган имтиёз ва афзалликлар тўғрисида ўзингизда туғилаётган саволларга қониқарли жавоблар олаяпсизми? Ҳа ______ Йўқ ______

4. Соғлиқни сақлаш органлари, турар-жой-коммунал хўжалиги, савдо, маиший хизмат ва бошқа соҳалар бўйича белгиланган имтиёзлардан ўз ҳуқуқингиз асосида фойдаланишда қандайдир қийинчиликларга дуч келаяпсизми? ______

5. Сизнинг талаб ва эҳтиёжларингиз қачон ва ким томонидан ўрганилди, конкрет ташкилот ва мансабдор шахсга қандай талаб билан мурожаат қилдингиз ва натижаси нима бўлди? ______

6. Сиз оталиқ ташкилотининг ишини қандай баҳолайсиз ва улар фаолияти самарасини ошириш учун нималар қилиш керак? ______

7. Пенсионерлар ва инвалидларни ижтимоий-фойдали фаолиятга янада тўлароқ жалб этиш учун Сизнингча қўшимча нималар қилиш керак? ______

8. Кекса гражданлар учун турар-жойларни социал-маиший хизмат объектлари комплекси билан бирга қуриш керакми ёки улар учун кексалар уйлари тармоғини кенгайтириш зарурми? Қуриш ______ Тармоқни кенгайтириш ______ Ёлғиз гражданларнинг уйларига бориб хизмат кўрсатаётган социал ёрдам бўлимлари иш формаси Сизни қониқтирадими? Ҳа ______ Йўқ ______

Меҳнатга яроқсиз гражданларга хизмат кўрсатишнинг яна қандай формаларини таклиф этишни истардингиз? ______

9. Сиз келажакда социал таъминотнинг қандай бўлишини хоҳлардингиз ва ҳозир амал қилаётган қонунларда, социал таъминот бўлимлари ва муассасалари структурасида нималарни ўзгартириш зарур? ______

10. Сиз колхоз ишлаб чиқаришининг ветерани сифатида колхоз аъзолари учун белгиланган хўжалик ички пенсия таъминоти ва бошқа имтиёзлардан фойдаланяпсизми? Ҳа ______ Йўқ ______

Шу масалада Сиз колхоз правлениесига мурожаат қилдингизми? Ҳа ______ Йўқ ______

11. Республика колхозлар Советининг жуда муҳтож ветеранларга колхоз маблағи ҳисобидан тўланадиган энг кам миқдордаги қўшимча пулнинг кўпайтирилиши тўғрисидаги янги тавсиялари Сизнинг колхозингизда жорий этилганми? Ҳа ______ Йўқ ______

АНКЕТАМИЗ саволларига жавобларингизни, таклиф ва мулоҳазаларингизни 20 февралдан кечикмай қуйидаги адресларга юборишингизни сўраймиз: 700121, Тошкент шаҳри, Фарҳод кўчаси, 3-уй, меҳнат ва социал таъминот область бошқармаси: ёки 700083, Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси 32-уй. «Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси.

Конвертда «Ғамхўрлик» социологик тадқиқотига» деб ёзиб қўйишни унутманг.

«ЗИЁФАТ» ПРЕМЬЕРАСИ

ЎЗБЕК Давлат «Ёш гвардия» драма театри коллективи ёзувчи Шукур Холмирзаев пьесаси асосида икки пардали «Зиёфат» драмасининг премьерасини томошабинлар ҳукмига ҳавола этди. Спектаклни театрнинг бош режиссёри, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Баҳодир Йўлдошев саҳналаштирган. Саҳна безакларини таниқли рассом, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. Брим ишлаган.

Мазкур асарда республикамиз ижтимоий ҳаётидаги долзарб муаммолардан бири — қишлоқ хотин-қизларининг ўз-ўзларига ўт қўйишлари масаласи кўтарилган бўлиб, бу мавзу раҳбар лавозимдаги кишиларнинг ўз хизмат мавқеини суиистеъмол қилишлари, қўшиб ёзиш ва порахўрлик каби ижтимоий иллатларни фош этиш орқали таҳлил қилинади.

Драмадаги етакчи ролларни Ўзбекистон ССР халқ артисти Пўлат Саидқосимов, Ёдгор Саъдиев, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Эркин Комилов, Ҳожиакбар Нурматов, Дилором Каримова, Гулбаҳор Раҳимова, Жаҳонгир Усмонов, Маҳмуд Дўсматов, Назира Абдувоҳидова, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Малика Иброҳимова, Гўзал Каримова, Абдулазиз Абдураҳмонов, Абдухалил Менгноров каби актёрлар ижро этишмоқда.

Г. ЙЎЛДОШЕВА.

ШОИРЛАР-ИШЧИЛАР МЕҲМОНИ

ЯҚИНДА Тошкент бадиий буюмлар фабрикаси клубида Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреатлари, истеъдодли шоиралар Гулчеҳра Жўраева ва Ойдин Ҳожиева ҳамда Тошкент область Ленин комсомоли мукофоти лауреати Мирпўлат Мирзаевлар билан ижодий учрашув бўлиб ўтди.

Фабрика кутубхонаси ходимлари Р. Мирзараҳимова ва Э. Шерматов ташаббуси билан уюштирилган мазкур кечада ижодкорлар янги ёзилган шеърларидан намуналар ўқиб бериш билан бирга ишчиларни қизиқтирган қатор саволларга жавоблар қайтардилар.

Учрашув сўнгида фабрика хотин-қизлар Совети раиси Ў. Исроилова шоирларга ишчилар номидан самимий истаклар билдириб, уларга ижодий муваффақиятлар тилади.

А. ТОЛИПОВ.

• АКС САДО

Эски номларида қолсин

ШУ ЙИЛ 4 январда «Тошкент ҳақиқати» газетасида босилган «Тошкент қизил китоби»ни яратайлик сарлавҳали мақолани ўқиб анча мамнун бўлдим. Ҳақиқатан ҳам 2 минг йиллик шаҳри азимимизнинг тарихини кўпчилик ёшлар билмайдилар. Бу муҳим масала албатта пойтахтимизда туғилиб ўсган кўпчилик авлодни жуда ҳам қизиқтиради. Масалан, мен ҳам, ота-боболарим ҳам шу ерда туғилганмиз. Биз биладиган Тошкентнинг даҳалари ва майдону-кўчаларининг эски номлари йўқ бўлиб кетаяпти, ўрнига бўлар-бўлмас номлар қўйилаяпти. Ўша эски номлар тарихга ва ўша ердаги обидаларга мос эди. Эндиликда эса обидалар шаҳарнинг қандай кўчасида ёки майдонида жойлашганини билиб олиш мушкул.

Мен 1988 йил кузида Москвада бўлган эдим. Шунда «Московская правда» газетасининг 1988 йил 15 сентябрь сонида «Москванинг қизил китоби» мавзуида «Старинних улиц имена» мақоласи босилган экан. Унда ҳам кўчаларнинг эски номини сақлаш ва уларнинг тарихий аҳамиятини абадийлаштириш зарурлиги таъкидланган.

Нима сабабдан ҳеч қандай асоссиз илгари Тошкентнинг Марказий — тарихий жойлари бўлган «Ўрда»ни — «Набережная анхора», Шайхантоҳурни, «Паҳтакор», Хадра майдонини — «Комсомольская площадь», Чорсуни — «Гостиница Москва» деб атай бошладилар.

Менимча, Оқлон, Чорсу, Лабзак, Ўрда, Хадра, Кўкча Самарқанд Дорбаза, Эскижўва, Қўштут, Дархон, Чақар, Бешёғоч каби номлар сақланиб қолса, келажак авлод учун, Тошкентнинг ўтмиш тарихи билан қизиқувчилар учун ғоят яхши бўлар эди.

Муаллифлар — Ҳамдам Содиқов ва Озод Ризаевлар кўтарган масалалар жуда актуал ва кўпдан бери ҳал бўлишини кутаётган масала. Унинг тезроқ амалга ошиши ва Қизил китобнинг вужудга келиши айни муддаодир.

Ғ. МУҲАМЕДОВ, меҳнат ветерани.

ХАЙРЛИ ИШ БЎЛАРДИ

ЯҚИНДА фарзандларим билан шаҳримизни томоша қилиб юриб бир муаммога дуч келиб қолдим. Кўчаларни айланар эканмиз, улар «генерал Узоқов ким?» «Урицкий ким?» «Тансиқбоев ким бўлган» деб сўраб қолишди. Кўчаларга номлари қўйилган бу машҳур кишилар ҳақида билганларимни айтиб бердим. Лекин, табиийки, ўғил-қизларим сўраган барча саволларга тўлиқ жавоб беролмадим. Чунки ҳаммага таниқли шахслар ҳақида бир одамнинг мукаммал билиши қийин. Сайрдан қайтгач, ҳаёлимдан бир фикр ҳеч кўтарилмади. Шаҳар ижроия комитети элга хизмати сингган партия, совет арбоблари, олимлар ва бошқа касб эгаларининг номларини абадийлаштиргани яхши. Аммо маълум бир ном билан аталаётган кўчанинг бошланишида бу шахснинг ким бўлганлиги, қандай хизмат кўрсатганлиги, фаолияти тўғрисида батафсилроқ маълумот берадиган ёдгорлик тахтачалари осиб қўйилса деган мулоҳазага келдим. Бу шаҳримиз маданиятини анча бойитган бўларди.

Иккинчи бир фикр кейинги йилларда қад кўтараётган кварталларни ҳарфлар билан аталаётгани ҳақида. Масалан, «Ц», «А» ёки «Д» ёки «1/2» кварталлари ўрнига машҳур кишилар номларини нега қўйиш мумкин эмас?! Ахир бу ҳарфлар, сонлар ҳар қандай одамни, айниқса, пойтахтимизга келган меҳмонларни чалкаштириб, таксичиларни сарсон-саргардон қилиб қўяётгани сир эмас-ку!

Қолаверса, Тошкент шаҳрида номи такрорланадиган кўчалар кўпайиб кетганлиги ҳақида мендан олдин ҳам газетхонлар бир неча бор ёзишган эди. Хусусан, ўзим Балтийская, Корхона, Кукляш кўчаларини шаҳримизнинг кўп жойларида учратдим. 1981 йилда нашр этилган «Краткий путеводитель-справочник «Тошкент» қўлланмасига назар солган киши ҳам бунга гувоҳ бўлади.

Бу муаммо ҳақида ҳам ўйлаб кўриш керак. Бу шунинг учун ҳам зарурки, ҳозир инсон учун ҳар бир минут ғанимат. Унинг вақтини тежаш, асабини авайлаш билан эса ҳаётда кўп нарса ютамиз.

М. ТОШПЎЛАТОВ, Тошкент шаҳри.

Спорт

«ҚУВНОҚ СТАРТЛАР»

Тошкент алоқа политехникуми студентлари бўш вақтларини мазмунли ва мароқли ўтказадилар. Техникум ётоқхонаси ҳузурида бир неча йилдан буён бадиий ҳаваскорлик ҳамда спорт тўгараклари мунтазам ишлаб келмоқда.

Куни кеча техникум спорт залида ўтказилган «Қувноқ стартлар» мусобақалари «Бўш вақтимиз физкультура ва спортга» деб номланди.

Унда спортнинг бир неча тури бўйича командалар беллашдилар.

Йигитлар баҳсида шаҳарлараро электр алоқаси бўлими командаси биринчи, автоматик ҳамда радио-электр алоқалари бўлимлари иккинчи, радио-телемастер ва линия-кабель алоқаси бўлими эса учинчи ўринни эгаллади.

ЭРКИН КУРАШ

● РЕСПУБЛИКА касаба союзлари кўнгилли физкультура ва спорт жамиятининг эркин кураш бўйича биринчилиги Наманган шаҳрида бўлиб ўтди. Унда областимиз вакиллари муваффақиятли иштирок этиб, олти бор шохсупанинг юқори поғонасига кўтарилишга муваффақ бўлдилар. Хусусан, Р. Абдураҳмонов, Т. Мамадаминов, М. Юсупов, О. Гришчанович, Н. Герасененко, Н. Жасаликовлар ўз вазн категорияларида ғолиб чиқдилар.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА

● ЛАНГАРЧЎП билан баландликка сакраш бўйича Минск шаҳрида ўтказилган В. Булатов анъанавий мемориали бош совринини олмаоталик И. Патапович қўлга киритди. У 5 метр 75 сантиметр баландликни забт этди. Иккинчи ўринни 5 метр 70 сантиметрга сакраган тошкентлик В. Ишутин эгаллади. Яна бир ҳамюртимиз, Сеул олимпиадаси кумуш медали совриндори Р. Гатауллин 5 метр 60 сантиметрга сакраб, учинчи ўринда қолди.

ДЗЮДО

● ОЛМАЛИҚ шаҳрида дзюдо бўйича «Комсомолец Узбекистана» газета соврини учун ўтказилган Бутуниттифоқ турнири ниҳоясига етди. Унда мамлакатимизнинг бир қатор шаҳарларидан келган юздан зиёд дзюдочилар иштирок этишди Республикамиз шарафини ҳимоя қилган тошкентлик Болтаев, Захаров ҳамда Манукянлар ўз вазн категорияларида биринчи ўринни эгаллашди.

ҚИЛИЧБОЗЛИК

● ТОШКЕНТДАГИ Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғида қиличбозлик бўйича мусобақалар бўлиб ўтди Область ўсмирлар ўйинлари программаси асосида ўтказилган ушбу мусобақаларда Нариманов шаҳри спортчилари 504 очко тўплаб умумкоманда ҳисобида ғолиб чиқдилар

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ТИМСОҲ ЎҒРИСИ

✦ Коломбодаги ҳайвонот боғида навбатчилик қилаётган полициячини, қўрқа-писа у ёқ-бу ёққа олазарак назар ташлаб, дарвоза томон кетаётган бир одам ҳушёр торттирибди. Шубҳали шахс ушланиб, полиция участкасига олиб келинганда, у ердаги одамлар тинтув пайтида ўғрининг ички чуқур чўнтагига яширилган ярим метрлик тирик тимсоҳни кўриб, ҳангу-манг бўлиб қолишибди. Қўлга тушган одам тимсоҳни «уйда боқиш учун» ҳайвонот боғидан ўғирлаганини тан олибди. Тимсоҳ жойига қайтарилиб, ўғри эса қонуний жавобгарликка тортилибди.

ТУЯҚУШ ПАТЛАРИ — ЭКСПОРТГА

✦ Эфиопия экспортга жўнатадиган анъанавий моллари қаторига яқинда яна бир унча оддий бўлмаган — туяқуш патлари ҳам қўшилади. Шоа қишлоғидаги Абиата-Шала миллий боғида улкан қушлар кўпайтириладиган ферма қурилиши ниҳоясига етмоқда. Туяқуш пати — мода ихлосмандларининг энг эзгу орзуси. Бу маҳсулот келгуси йилдан бошлаб жаҳон бозорларида савдога чиқарилади.

Редактор ўринбосари Р. УМАРОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«Юбилей» марказий спорт саройида

20—22 ЯНВАРДА

МОСКВА «АПРЕЛЬ» КОНЦЕРТ-ГАСТРОЛЬ ФИРМАСИ

«ГИДДИ-АПС» ГРУППАСИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

«РОКТОПС» ФИРМАСИ (Финляндия)

билан ҳамкорликда

СОВЕТ ИТТИФОҚИДА БИРИНЧИ МАРТА

РЕПЕРТУАРДА — кучли мусиқий вокал ижросидаги рок.

ТОМОШАЛАР: 19, 20, 21, 22 январь соат 17 ва 20.00да бошланади.

Билетлар «ЮБИЛЕЙ» марказий спорт саройи кассаларида ва билет тарқатувчилар томонидан сотилади.

Справкалар учун телефонлар: 46-03-12 — касса; 46-07-53 — администратор.

Диққат! Диққат!

Ўзбекистон Журналистлар союзи Тошкент бўлими қошидаги

«Нур» кооперативи

мактаблар, билим юртлари, олий ўқув юртлари, корхоналар ва маҳаллаларда

ҚУЙИДАГИ ПУЛЛИК КУРСЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТАДИ

Арабча ёзиш ва ўқиш — 6 ойлик.

Шарқ тиллари (араб тили, форс тили, хитой тили, япон тили, ҳинд тили) — **2 йиллик.**

Европа тиллари (инглиз тили, француз тили, немис тили, испан тили) — **6 ойлик ва 2 йиллик.**

Рус тилини чуқур ўрганиш — 6 ойлик ва 1 йиллик.

ХОҲЛОВЧИЛАРНИНГ ЁШИ ВА МАЪЛУМОТИ ЧЕКЛАНМАЙДИ.

Битирувчиларга «Гувоҳнома» берилади.

Мурожаат учун адрес: 700003. Тошкент шаҳри, 3-алоқа бўлими, Арпапоя кўчаси 9 «а» уй. Телефон: 45-36-45.

ТУРИСТИК ЭКСКУРСИЯ ПУТЁВКАЛАРИ СОТИШ БЮРОСИ

СИЗЛАРНИ

«ЯНГИОБОД» ТУРИСТИК БАЗАСИГА

таклиф қилади

«ЯНГИОБОД» ТУРИСТИК БАЗАСИ ЧОТҚОЛ ТОҒ ТИЗМАЛАРИНИНГ ЖАНУБИ ШАРҚИЙ ЁНБАҒРИДА, ДЕНГИЗ САТҲИДАН 1500 МЕТР БАЛАНДЛИКДА, ЯНГИОБОД ШАҲРИДАН 3 КМ. ШИМОЛДА КАТТАСОЙ ДАРЁСИ ВОҲАСИДА ЖОЙЛАШГАН.

Туристлар 2-3-4 ўринли номерларга жойлашишади. Туристик базада дам олувчилар ҳордиқ чиқарадилар, сайрга чиқадилар, экскурсия ва спорт-соғломлаштириш тадбирларида қатнашадилар.

Чотқол тоғ тизмалари ёнбағирларидаги хушманзара жойларга уюштириладиган саёҳатлар дам олувчиларда ўнутилмас таассуротлар қолдиради.

Туристик базада ресторан, ошхона, бар, чиройли жиҳозланган алоҳида зал, рақс майдончаси дам олувчилар хизматига бериб қўйилади.

ТУРИСТИК БАЗАГА ПУТЁВКАНИНГ ТЎЛА ҚИЙМАТИНИ ТЎЛАГАН ҲОЛДА 5 ЁШДАН КАТТА БОЛАЛАР ОТА-ОНАЛАРИ БИЛАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ЯНВАРЬ-ФЕВРАЛЬ-МАРТ ОЙЛАРИДА ПУТЁВКА БАҲОСИ — **3 кун — 18 сўм.**

— 5 кун — 30 ва 41 сўм.

— 10 кун — 60 ва 82 сўм;

Овқатланиш, жойлашиш ва экскурсия хизмати кўрсатиш харажатлари путёвка қийматига киради.

Путёвкалар харид қилиш юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, 11-алоқа бўлими, Навоий кўчаси, 69 «а» уй (метронинг «Пахтакор» станцияси).

Ж. Обидова номидаги Тошкент тамаки фабрикаси базасидаги

42-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти сигареталар линияларининг оператор машинисти ихтисослиги бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлайди.

Ўқиш муддати — 6 ой.

Ўқишга 17 ёшдан 35 ёшгача бўлган ўрта маълумотли йигит ва қизлар қабул қилинади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Ўқувчилар ойига 70 сўм стипендия билан таъминланадилар.

Ўқишни аъло баҳоларга тамомлаганлар олий ва ўрта ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан ўқишга кирадилар.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртида спорт секциялари, вокал-чолғу ва миллий ансамбллар, бичиш, тикиш, техника ижодиёти тўгараклари ишлаб турибди.

Машғулотлар — 1 сентябрда бошланади.

Ҳужжатлар ҳар куни соат 9 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: саломатлик ҳақида справка, яшаш жойидан, ота-онасининг ишхонасидан справкалар, 6 дона фотосурат (3х4 см.).

БИЛИМ ЮРТИ АДРЕСИ: Тошкент шаҳри, Киров райони, Ж. Обидова кўчаси, 70-уй (8, 9, 51, 60-автобусларнинг «Ғалаба боғи» бекати).

Телефонлар: 34-57-13; 34-37-12.

3-«Ташоблагропромстрой» бирлашмасининг

34-ХЎЖАЛИКЛАРАРО КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН КОЛОННАСИ

ТУГАТИЛДИ

Даъволар 28 январгача қуйидаги адресда қабул қилинади: Тошкент области, Калинин районы, Калинин номли колхоз, Чиғатой-Оқтепа алоқа бўлими.

ЧИРЧИҚДАГИ «ЭЛЕКТРОХИМПРОМ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи лавозимига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Аризалар конкурс комиссияси томонидан 1989 йилнинг 1 февралигача қуйидаги адресда қабул қилинади: 702108, Чирчиқ шаҳри.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916. 325748; масул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750; БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; идеология — 325778; саноат капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; совет қурилиши — 325733; адабиёт ва санъат — 325553; маданият — 325767; социал масалалар — 325556; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; эълонлар бўлими — 325727.

Р. — 04040. В. 1527. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12